

Vyhodnocení kvantitativního a kvalitativního sociologického šetření mezi zaměstnavateli v sektoru sociálních služeb k problematice bezpečné práce v organizacích poskytujících zejména pobytové služby

Tento projekt je realizován v rámci oblasti prevence rizik vzniku poškození zdraví zaměstnanců následkem pracovního úrazu nebo nemoci z povolání financovaných z příspěvku podle § 320a písm. b) zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů v roce 2022.

Vyhodnocení kvantitativního a kvalitativního
sociologického šetření
mezi zaměstnavateli v sektoru sociálních služeb
k problematice bezpečné práce v organizacích
poskytujících zejména pobytové služby

Obsah

1. Úvod	3
2. Metodologie výzkumného šetření	3
3. Dosažené výsledky - aritmetický průměr, směrodatná odchylka	4
3.1 Podpora fyzického a duševního zdraví zaměstnanců	4
3.2 Eliminace negativních dopadů manipulace s břemeny	7
3.3 Podpora osobní bezpečnosti.....	8
3.4 Eliminace epidemických epizod	9
3.5 Eliminace poranění	10
4. Dosažené výsledky - četnosti získaných hodnot v grafech	12
4.1 Podpora fyzického a duševního zdraví zaměstnanců	12
4.2 Eliminace negativních dopadů manipulace s břemeny	23
4.3 Podpora osobní bezpečnosti.....	27
4.4 Eliminace epidemických epizod	31
4.5 Eliminace poranění	34
Příloha	38

1. Úvod

Šetření mezi poskytovateli sociálních služeb bylo realizováno v rámci rozsáhlého projektu Oborový sociální dialog v oblasti prevence rizik vzniku poškození zdraví zaměstnanců následkem pracovního úrazu nebo nemocí z povolání. Uvedený projekt měl dva zásadní cíle, a to jednak identifikovat rizikové faktory v sektorech sociálních a zdravotních služeb a jednak v uvedených sektorech navrhnou a pilotně ověřit moderní nástroje zaměřené na prevenci úrazů a nemocí z povolání.

2. Metodologie výzkumného šetření

Šetření mezi poskytovateli sociálních služeb probíhalo v měsíci červen 2022. Osloveno bylo celkem 2000 subjektů a počet navrácených dotazníků dosáhl hodnoty 386. Dosažená návratnost tak představovala 19,3 %.

Cílem dotazníku bylo zejména identifikovat nejvhodnější opatření coby do budoucna doporučený personální standard pro bezpečnou práci v organizacích poskytujících zejména pobytové služby.

Oslovování probíhalo prostřednictvím emailu obsahující odkaz na webovou stránku, na které byla umístěna elektronická verze dotazovacího nástroje. Adresáty byly organizace sdružené v Asociaci poskytovatelů sociálních služeb České republiky. Nedílnou přílohou emailu byl i průvodní podpurný dopis prezidenta Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR Jana Wiesnera, v rámci kterého byla vysvětlena důležitost sledování problematiky prevence pracovních úrazů a nemocí z povolání.

Elektronický dotazník byl strukturován do 5 oblastí:

- Oblast 1. podpora fyzického a duševního zdraví zaměstnanců;
- Oblast 2. eliminace negativních dopadů manipulace s břemeny;
- Oblast 3. podpora osobní bezpečnosti;
- Oblast 4. eliminace epidemických epizod;
- Oblast 5. eliminace poranění.

Jednotlivé oblasti byly sledovány prostřednictvím baterie předložených opatření přispívajících k zajištění bezpečnosti v rámci sledované oblasti. Uvedená opatření byla nejprve získána z relevantní literatury a poté podrobena diskusi v rámci fokusní skupiny, na které bylo přítomno 12 odborníků z šetřeného sektoru. Výsledný soubor opatření, který byl zařazen do dotazovacího nástroje, celkově zahrnoval 75 opatření. První sledovaná oblast obsahovala 34 opatření, druhá 10, třetí 12, čtvrtá 11 a nakonec pátá oblast pak 8 opatření. Vedle uvedeného bylo respondentům v rámci každé jedné oblasti umožněno uvést i jiná další opatření, která dotazovací nástroj nezahrnoval, a přesto je respondent považoval v dané oblasti za důležitá.

Respondenti po otevření dotazníku obdrželi pokyn, aby každé jedno opatření ohodnotili z pohledu důležitosti uvedeného opatření pro bezpečnou práci v organizacích poskytujících pobytové sociální služby pro podporu fyzického a duševního zdraví

zaměstnanců. Nástrojem hodnocení byla pětistupňová škála, kde 1 představovala nedůležité opatření a 5 naopak opatření velmi důležité. Např. pokyn pro respondenty v případě šetřené oblasti 1 konkrétně zněl „*Pomocí pětistupňové škály, kde 1 = NEDŮLEŽITÉ a 5 = VELMI DŮLEŽITÉ, prosím zhodnoťte, nakolik jsou dle Vás důležitá uvedená opatření pro bezpečnou práci v organizacích poskytujících pobytové sociální služby pro podporu fyzického a duševního zdraví zaměstnanců.*“

3. Dosažené výsledky - aritmetický průměr, směrodatná odchylka

Závažnost, důležitost jednotlivých předložených opatření byla hodnocena pomocí dvou statistických veličin – aritmetického průměru a směrodatné odchylky.

Aritmetický průměr je statistická veličina, která v jistém smyslu vyjadřuje **typickou hodnotu popisující soubor mnoha hodnot**. Definice aritmetického průměru je

$$\bar{x} = \frac{1}{n} (x_1 + x_2 + \dots + x_n) = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n x_i, \quad \text{tzn. součet všech hodnot vydělený jejich počtem.}$$

Směrodatná odchylka ve statistice určuje míru statistické variability získaných hodnot. Jedná se o odmocninu z rozptylu náhodné veličiny:

$$\sigma = \sqrt{\text{var}(X)} = \sqrt{E((X - E(X))^2)} \quad \text{kde } X \text{ je náhodná veličina, } \text{var}(X) \text{ její rozptyl a } E(X) \text{ její střední hodnota.}$$

Směrodatná odchylka vypovídá o tom, nakolik se od sebe navzájem typicky liší jednotlivé případy v souboru zkoumaných hodnot. Je-li malá, jsou si prvky souboru většinou navzájem podobné, a naopak velká směrodatná odchylka signalizuje velké vzájemné odlišnosti.

3.1 Podpora fyzického a duševního zdraví zaměstnanců

V rámci první oblasti Podpora fyzického a duševního zdraví zaměstnanců bylo zástupcům organizací poskytovatelů sociálních služeb předložena baterie obsahující 34 opatření. Hned v úvodu je potřeba konstatovat, že žádné z opatření nebylo v průměru hodnoceno hůře než hodnotou 3. Lze tedy konstatovat, že **všechna** respondentům **předložená opatření přispívají k podpoře fyzického a duševního zdraví**, i když ....

Sledovaná směrodatná odchylka ukázala, že **jednotnost názoru se velmi liší zejména v případě opatření „poskytování „sick-days“ (nemocné dny) zaměstnavatelem zpravidla v rozsahu 3 – 5 dnů“, „podpora zdravého stravování prostřednictvím nutričního poradenství“, „příspěvky na nákup vitamínů, potravinových doplňků a zdravotních pomůcek (zaměstnanecký benefit)“, „závodní stravování“, „možnost pracovních přestávek i nad rámec zákona“, „zajištění čistého vzduchu – čističky a filtry vzduchu, klimatizace, ventilace“, „zajištění čistého vzduchu – čističky a filtry vzduchu, klimatizace, ventilace“ a „nabídka odpočinkových aktivit mimo pracovní dobu s cílem zajistit regeneraci fyzických sil - například tělocvična, masáže**

atd.". V případě těchto opatření byla zároveň v průměru sledována i nejnižší důležitost opatření pro bezpečnou práci v organizacích poskytujících pobytové sociální služby pro podporu fyzického a duševního zdraví zaměstnanců. Naopak, nejmenší rozptyl odpovědí a zároveň nejvyšší důležitost byla sledována v případě opatření „podpora dobrých vztahů na pracovišti a pracovní atmosféry“, „jasné kompetence, jasné stanovení úkolů a zodpovědností v rámci týmu i v rámci celé organizace“, „týmová práce a podpora komunikace mezi směny, jednotlivými úseky“, „jasné, vzájemně si neodporující a nekonfliktní příkazy a postupy“ a „jasná firemní kultura podporující dodržování nastavených procesů a pravidel“.

Výsledné průměrné hodnoty důležitosti jednotlivých předložených opatření pro podporu fyzického a duševního zdraví zaměstnanců a sledovaná směrodatná odchylka:

<i>Opatření</i>	$\bar{x}$	σ
podpora dobrých vztahů na pracovišti a pracovní atmosféry	4,79	0,55
jasné kompetence, jasné stanovení úkolů a zodpovědností v rámci týmu i v rámci celé organizace	4,74	0,58
týmová práce a podpora komunikace mezi směny, jednotlivými úseky	4,73	0,54
jasné, vzájemně si neodporující a nekonfliktní příkazy a postupy	4,71	0,54
jasná firemní kultura podporující dodržování nastavených procesů a pravidel	4,71	0,58
aktivní naslouchání problémům zaměstnanců, ptaní se, zajištění důvěry	4,59	0,66
podpora aktivit rozvoje dovedností a kompetencí zaměstnanců	4,50	0,74
jasně stanovené postupy na pracovišti za účelem prevence a zvládnání konfliktních situací s klienty a rodinnými příslušníky	4,50	0,71
zajištění na pracovišti ledničky pro uchování jídla, které si pracovníci přinášejí z domu, včetně stanovených pravidel pro uchovávání pokrmů na pracovišti	4,38	0,89
rozdělení pracovní zátěže s ohledem na různé úkoly, profil uživatele, očekávanou pracovní zátěž, pracovní špičky, rotace atd.	4,36	0,79
možnost ohřevu vlastního jídla	4,36	0,92
školicí programy v technikách jednání s klienty a rodinnými příslušníky	4,30	0,82
vzdělávání v oblasti osobnostního rozvoje	4,20	0,94
školicí programy v technikách zvládnání emocionální angažovanosti v problémech klientů	4,20	0,81
školicí programy v technikách komunikačních dovedností	4,11	0,85
stavební uspořádání, které umožní průniku dostatečného denního svítu	4,09	0,97
školicí programy v technikách zvládnání stresu a jeho následků	4,08	0,89

aktivity na pracovišti včetně možnosti využívat služeb psychologa s cílem mít s kým probrat případné problémy (pracovního i osobního rázu)	4,03	0,94
eliminace (minimalizace) přesčasových hodin	4,01	1,06
školicí programy v technikách rozpoznávání a zvládnání násilí	3,94	0,94
využití konta pracovní doby	3,88	1,07
příspěvky na rehabilitační pobyty / ozdravné pobyty / kondiční / lázeňské pobyty (zaměstnanecký benefit)	3,84	1,11
závodní stravování	3,81	1,16
možnost ovlivnit způsob práce a pracovní program (ze strany zaměstnance)	3,72	0,91
zajištění čistého vzduchu – čističky a filtry vzduchu, klimatizace, ventilace	3,72	1,11
poskytování „sick-days“ (nemocné dny) zaměstnavatelem zpravidla v rozsahu 3 – 5 dnů	3,69	1,21
pracovní prostředí, které poskytuje podmínky k relaxaci přímo na pracovišti, existence relaxačních a tichých zón	3,60	1,04
příspěvky na nákup vitamínů, potravinových doplňků a zdravotních pomůcek (zaměstnanecký benefit)	3,56	1,17
možnost pracovních přestávek i nad rámec zákona	3,49	1,14
nabídka odpočinkových aktivit mimo pracovní dobu s cílem zajistit regeneraci <u>fyzických sil</u> - například tělocvična, masáže atd.	3,42	1,10
část pracoviště k využití zaměstnancům pro udržení potřebné hybnosti páteře, dobrého fyzického stavu kloubů, pro cviky k uvolnění napětí nohou	3,37	1,06
nabídka odpočinkových aktivit mimo pracovní dobu s cílem zajistit regeneraci <u>duševních sil</u> - například lekce jógy, relaxační meditace atd.	3,30	1,06
umožnění tzv. kariérních vln	3,18	1,05
podpora zdravého stravování prostřednictvím nutričního poradenství	3,09	1,17

V rámci **volného uvedení dalších opatření, která nejsou v baterii obsažena, ale přesto jsou některými respondenty považována za důležitá, bylo sledováno více jak třicet opatření**, z nichž některá konkretizovala v dotazovacím nástroji předložená opatření. Konkrétně se (v souhrnu) jednalo o: pohotovost jiného pracovníka na telefonu; možnost dřívějšího odchodu do důchodu u PSS; zkrácení pracovní doby; podpora aktivit pro snížení fluktuace; více dní dovolené (25); práce v přímé péči maximálně 5 let, pak např. dva roky jiný obor; vymezení počtu klientů na jednoho pracovníka v přímé péči; kvalitní supervize (intervize); dostatečný počet pracovníků v přímé péči ve směně (mít čas na klienty); dostatek pracovníků na zástupy; provádění inspekci kvality a bezpečnosti práce kvalifikovanými a zkušenými odborníky (průběžně); uplatňování age managementu; možnost teambuildingu v rozsahu 3-5 dní pro

posílení týmové spolupráce, uvědomění si rolí v týmu apod.; dostatečné a spravedlivé finanční ohodnocení pracovníků; důstojná mzda za práci; průběžné medializované ocenění práce v sociálních službách od vrcholných politiků spojené s plynulým navyšováním prostředků na mzdy; všichni zaměstnanci sociálních služeb v jedné platové tabulce; vzdělávání v manažerských dovednostech; možnost rekvalifikace a využití zkušeností u PSS po 55 roce; rozumné nastavení povinnosti nosit respirátory (nemít povinnost je nosit 12 hodin denně půl roku nebo rok); zajištění právní poradny zdarma; dluhové poradenství pro zaměstnance; jistota práce v neziskové organizaci; v pobytových službách v neziskových organizacích obdobná podpora personálu jako v příspěvkových organizacích dané lokality; uvedení etického programu do praxe; rekondiční pobyty nad rámec dovolené (jako např. vězeňská služba); možnost čerpání FKSP na jakoukoli zdravotní prevenci; příspěvek FKSP na dovolenou; možnost služebního notebooku pro pracovníky, kteří zpracovávají dokumentaci a výkazy činností mimo pracoviště (u služby chráněné bydlení, poskytované v běžných nájemních bytech, jde o běžný jev); možnost služebního telefonu, kdy si pracovníci mezi sebou vyměňují informace důležité pro zdárný průběh služby (v pobytové službě chráněné bydlení, která má terénní charakter jde o běžný jev); méně administrativy.

3.2 Eliminace negativních dopadů manipulace s břemeny

Oblast Eliminace negativních dopadů manipulace s břemeny v dotazovacím nástroji obsahovala 10 opatření. Průměrná hodnota důležitosti u všech převyšovala hodnotu 3, důležitost tedy byla respondenty „přiznána“. Nutno doplnit, že u všech opatření z předložené baterie v rámci dané oblasti nebyl sledován významnější rozptyl v odpovědích respondentů.

Jednotnost názoru byla sledována zejména v případě opatření „zajištění dostatečného množství manipulačních pomůcek usnadňující manipulaci samotnému klientovi či ošetřujícímu personálu, aby je mohli zaměstnanci potřebně používat při manipulaci s klienty“, u kterého zároveň byla aritmetickým průměrem spočítána nejvyšší důležitost (v rámci všech předložených opatření).

Výsledné průměrné hodnoty důležitosti jednotlivých předložených opatření pro eliminaci negativních dopadů manipulace s břemeny a sledovaná směrodatná odchylka:

Opatření	$\bar{x}$	σ
zajištění dostatečného množství manipulačních pomůcek usnadňující manipulaci samotnému klientovi či ošetřujícímu personálu, aby je mohli zaměstnanci potřebně používat při manipulaci s klienty	4,73	0,56
dostatek zdravotnického a pomocného personálu	4,67	0,74
průběžný nácvik správných stereotypů (postupů) při manipulaci s břemeny / pravidelné kurzy nácviku manipulace s nehybným a málo pohyblivým klientem	4,61	0,65
implementace technik fyzicky ulehčujících práci s klientem	4,60	0,64

poskytnutí dostatečného počtu potřebných technických prostředků, materiálů a vybavení	4,58	0,66
povinné používání zvedáků nebo jiných pomůcek v případech organizací stanovených (např. vnitřním předpisem)	4,46	0,78
zajištění a praktické ukázky novinek v oblasti manipulačních pomůcek	4,27	0,93
optimalizace pracovního prostředí	4,18	0,81
ergonomicky upravené pracoviště	4,13	0,85
zapojení pracovníků do nákupu vybavení	3,86	0,94

Možnost uvedení dalšího, v dotazovacím nástroji neuvedeného opatření využilo v rámci sledované oblasti 6 respondentů. Jednalo se o následující opatření: edukace již v kurzu; organizace poskytující pobytovou službu chráněné bydlení v běžných nájemních bytech by měla disponovat bytem, který by měl splňovat podmínky bezbariérovosti a měl by být vybaven potřebnými kompenzačními pomůckami pro případ přechodného zhoršení zdravotního stavu klienta, ačkoliv službu imobilním klientům standardně neposkytuje. Je to důležité zejména u těch služeb, kde mají klienti možnost dožít svůj život v chráněném bydlení, kde není omezená horní věková hranice klientů; supervize; více pečovatелů – mužů; certifikovaný školící program pro manipulaci s klienty (např. jako nyní bazální stimulace); zdravotní služby dodavatelsky; zapojení pracovníků, aktivní naslouchání.

3.3 Podpora osobní bezpečnosti

Baterie opatření v rámci oblasti Podpora osobní bezpečnosti obsahovala celkem 12 opatření. I v tomto případě aritmetický průměr hodnocení všech opatření byl vyšší než hodnota 3, tedy důležitost byla potvrzena. Směrodatná odchylka ukázala, že respondenti se nejvíce lišili v odpovědích na opatření „adekvátní vzhled“, „adekvátní oděv“ a „dodržování bezpečného odstupu“. Tato opatření měla zároveň i nejnižší průměrnou hodnotu míry důležitosti pro oblast podpory osobní bezpečnosti.

Výsledné průměrné hodnoty důležitosti jednotlivých předložených opatření pro podporu osobní bezpečnosti a sledovaná směrodatná odchylka:

Opatření	$\bar{x}$	σ
znalost únikových cest v zařízení	4,71	0,63
nastavený proces okamžité pomoci v případě krizové situace a jeho znalost pracovníky	4,55	0,65
posílení množství a odbornosti pracovníků v zařízení s ohledem na umístění uživatelů s problémovým chováním	4,50	0,75
vytváření příležitostí pro klienty k zapojení do smysluplných aktivit, které zahrnují možnost volby a pocit z úspěšného splnění úkolu	4,46	0,78
informování klientů a v případě zájmu i jejich příbuzných o péči, léčbě, aktivitách a pravidlech služby nejen před přijetím, ale i během pobytu uživatele včetně postupu podávání stížností a podnětů	4,45	0,74

system hlášení, zaznamenávání násilných incidentů ze strany klientů, rodinných příslušníků nebo třetích stran, průběžné vyhodnocování	4,40	0,82
průběžné vzdělávání ohledně žádoucí reakce / příprava na agresivní chování klientů	4,38	0,78
společná diskuse pracovníků podporující zvýšení znalosti očekávaného chování klienta	4,31	0,75
adekvátní oděv	4,03	1,01
znalost informací (záznam) o pohybu pracovníka, jeho přibližném časovém rozvrhu	3,96	0,96
dodržování bezpečného odstupu	3,94	1,00
adekvátní vzhled	3,66	1,03

V rámci **dalších doplňujících opatření bylo respondenty identifikováno 9 opatření**, která ve většině upřesnila opatření uvedená v předložené baterii: zajištění bezpečných automobilů pro práci v terénu (finanční podpora od státu); nácvik krizových situací - např. evakuace; zážitkové kurzy v oblasti bezpečnosti; dobře popsané rizikové situace u klientů, včetně popisu možných spouštěčů agresivního chování u klientů a s těmito postupy by měli být seznámeni všichni pracovníci, kteří s takovými klienty pracují; pravidelná supervize v případě služby pro klienty s chováním náročným na péči; debriefing s psychologem v případě chování náročného na péči; bezpečný prostor pro relaxaci a zklidnění agresivního klienta; při konfliktech spolupráce se složkami Policie ČR; zvyšování počtu aktivit klientů; stanovení potřebného množství a druhu oblečení na zaměstnance.

3.4 Eliminace epidemických epizod

V rámci oblasti Eliminace epidemických epizod bylo respondentům předloženo 11 opatření přispívajících k bezpečné práci v organizacích poskytujících pobytové sociální služby. Z dosažených aritmetických průměrů je patrné, že všechna opatření byla respondenty shledána jako důležitá. Nejmenší shoda v odpovědích byla sledována u opatření „omezení skupinových aktivit“ a „omezení pohybu ostatních, neizolovaných pacientů na exponovaném oddělení“. V případě prvně uvedeného opatření se pak jednalo o nejvyšší dosaženou variabilitu v rámci celého šetření, tedy v rámci opatření ze všech 5 sledovaných oblastí.

Výsledné průměrné hodnoty důležitosti jednotlivých předložených opatření pro eliminaci epidemických epizod a sledovaná směrodatná odchylka:

<i>Opatření</i>	$\bar{x}$	σ
zvýšení frekvence úklidu a dezinfekce během epidemické epizody	4,76	0,59
provádění úklidu a desinfekci izolačních pokojů za použití přípravků s deklarovanou účinností proti virům či bakteriím	4,71	0,72

při vstupu na izolační pokoj použití (personál) osobních ochranných (pracovních) prostředků v souladu s kontaktními a standardními opatřeními k minimalizaci rizika nezáměrné kontaminace – ochranný plášť a rukavice	4,66	0,79
nastavení a dodržování postupů pro personál, který má symptomy svědčící pro virovou či bakteriální infekci	4,65	0,75
adekvátní informování návštěvníků o situaci na oddělení	4,59	0,72
vyloučení personálu s příznaky gastroenteritidy z přípravy a distribuce stravy, a to minimálně na 48 hodin po odeznění potíží	4,54	0,84
zvýšená hygiena rukou prováděná správnou technikou, ve správných indikacích, za použití účinných přípravků	4,51	0,87
přítomnost na oddělení pouze personálu nezbytného pro zajištění péče (s doporučením vyloučit studenty, dobrovolníky, apod.)	4,23	1,06
nevytváření na izolačních pokojích nadbytečných zásob pomůcek k ošetřování pacientů a lůžkovin	4,11	1,05
omezení pohybu ostatních, neizolovaných pacientů na exponovaném oddělení	3,86	1,16
omezení skupinových aktivit	3,78	1,23

V rámci oblasti Eliminace epidemických epizod bylo **respondenty doplněno 14 zásadních opatření**. Opět se ve většině jednalo o upřesnění šetřením předložených opatření: personál se symptomy virové či bakteriální infekce vyloučit z pracovního procesu; odměny pro navýšení personálu na odděleních s výskytem nákazy; stavební řešení pobytové služby; adekvátní proškolení personálu; edukace klientů i rodin (respektování opatření); případný zákaz návštěv; spolupráce všech; kooperace zdravotníků - spolupráce s Gp; zvažovat rizika i individuálně - riziko nákazy vs riziko deprese z izolovanosti od rodiny; zachování zdravého rozumu; kvalitní testy; proočkovanost personálu fungujícími vakcínami.

3.5 Eliminace poranění

Oblast Eliminace poranění v sobě zahrnovala 8 opatření pro bezpečnou práci v organizacích poskytujících pobytové sociální služby. Nutno podotknout, že všechna opatření byla na škále 1 – 5 hodnocena průměrnou známkou vyšší jak 4. Významnější variabilita odpovědí pak byla sledována v případě opatření „zákaz vracení krytů na použité jehly“ a „vyloučení používání těch předmětů, které nejsou k úkonu nezbytně nutné“.

Výsledné průměrné hodnoty důležitosti jednotlivých předložených opatření pro eliminaci poranění a sledovaná směrodatná odchylka:

<i>Opatření</i>	$\bar{x}$	σ
bezpečné ukládání ostrého odpadu do označených, pevnostěnných, nepropíchnutelných obalů	4,73	0,71

(správné) používání osobních ochranných pracovních prostředků v rozsahu, jaký určuje výkon a s ním spojené riziko	4,70	0,68
likvidace jednorázových stříkaček a jehel bez ručního oddělování	4,67	0,78
zavedení bezpečných postupů při používání a likvidaci ostrých zdravotnických prostředků a pomůcek	4,53	0,88
zákaz vracení krytů na použité jehly	4,38	1,05
opakované informování zaměstnanců o možných rizicích (bodných) poranění	4,31	0,93
evidence a analýza „skorochyb“ (vyhodnocování situací, které „skoro“ vedly ke vzniku poranění)	4,18	0,97
vyloučení používání těch předmětů, které nejsou k úkonu nezbytně nutné	4,09	1,05

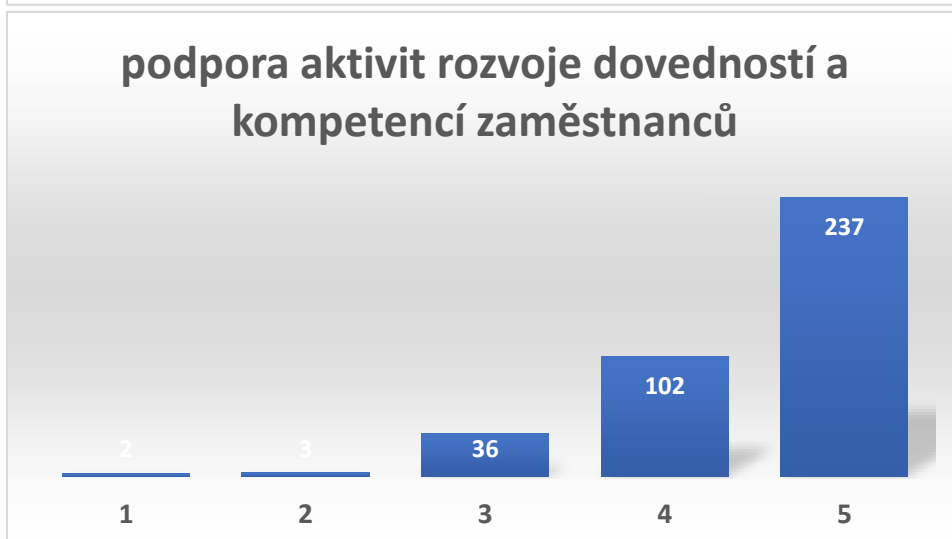
V rámci oblasti Eliminace poranění bylo ze strany respondentů **zaznamenáno 5 doplněných (upřesněných) opatření**: pravidelné školení BOZP; dostatek času na práci; inteligence pracovníků; opakování rizik poranění pro klienty; adekvátní vzdělávání v oblasti prevence úrazů.

4. Dosažené výsledky - četnosti získaných hodnot v grafech

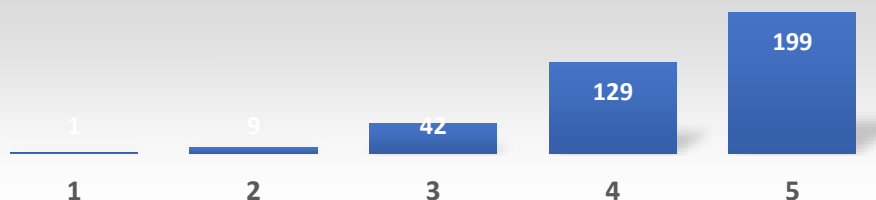
Respondenti každé jedno opatření hodnotili z pohledu důležitosti uvedeného opatření pro bezpečnou práci v organizacích poskytujících pobytové sociální služby pro podporu fyzického a duševního zdraví zaměstnanců. Nástrojem hodnocení byla pětistupňová škála, kde 1 představovala nedůležité opatření a 5 naopak opatření velmi důležité.

Získané hodnoty jsou níže prezentovány v grafech. Grafy za jednotlivá opatření jsou prezentovány ve stejném pořadí, jako byla řazena opatření uvedená v dotazníku.

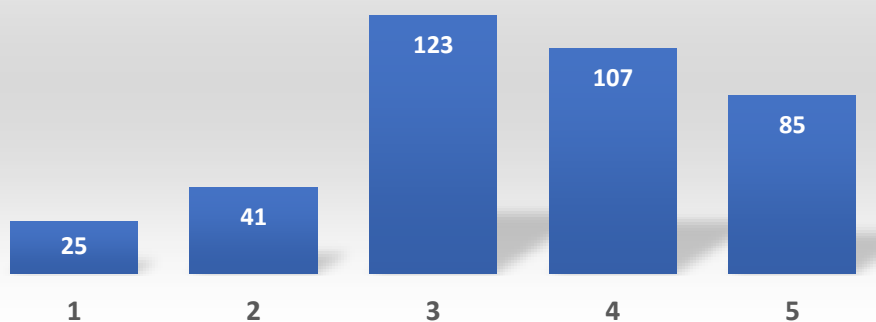
4.1 Podpora fyzického a duševního zdraví zaměstnanců

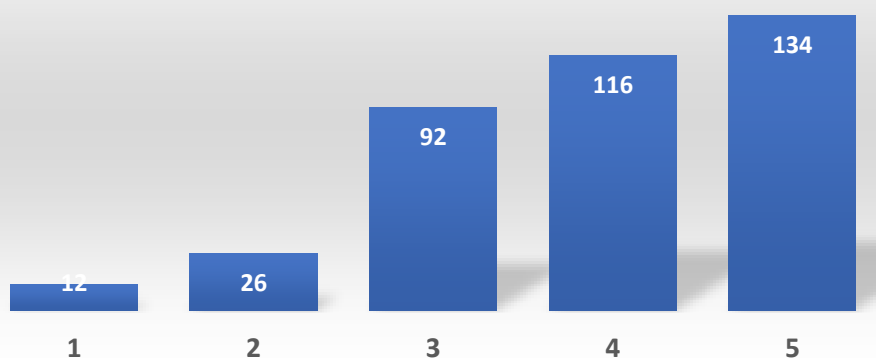
**rozdělení pracovní zátěže s ohledem
na různé úkoly, profil uživatele,
očekávanou pracovní zátěž, pracovní
špičky, rotace atd.**

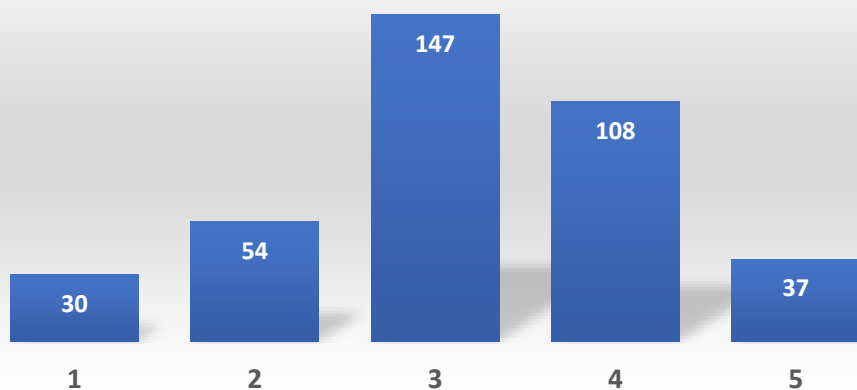
**možnost pracovních přestávek i nad
rámeček zákona**

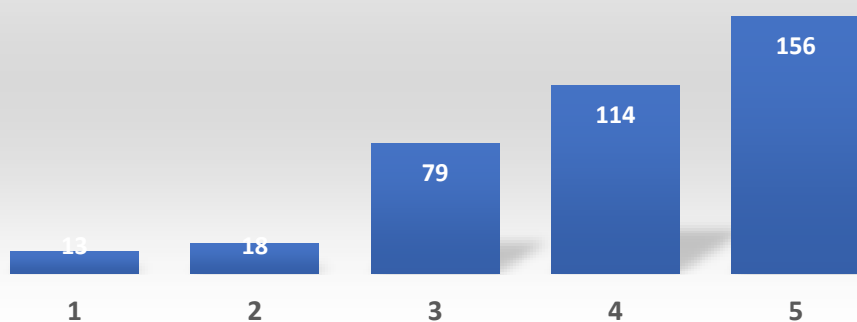
využití konta pracovní doby

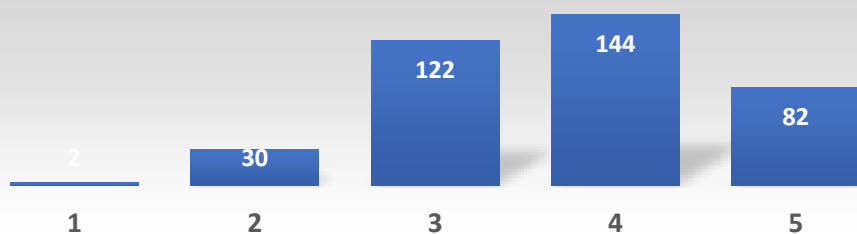
umožnění tzv. kariérních vln

eliminace (minimalizace) přesčasových hodin

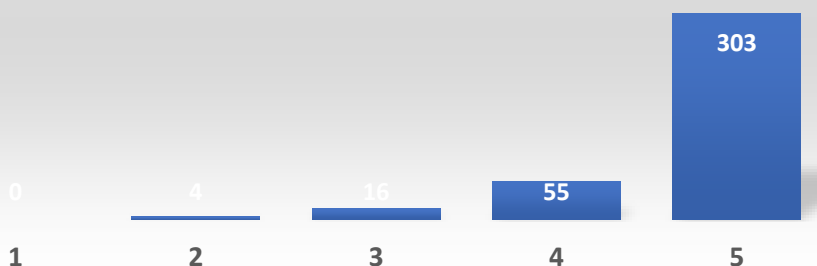

možnost ovlivnit způsob práce a pracovní program (ze strany zaměstnance)

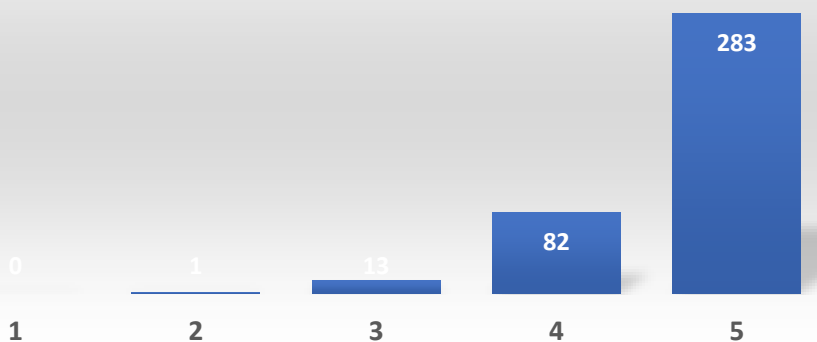

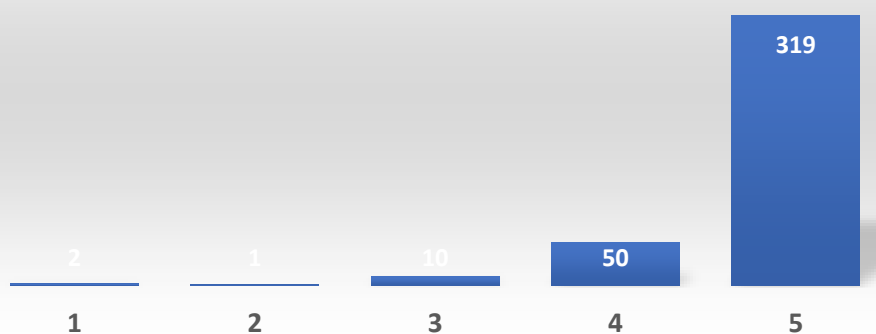
jasné kompetence, jasné stanovení úkolů a zodpovědností v rámci týmu i v rámci celé organizace

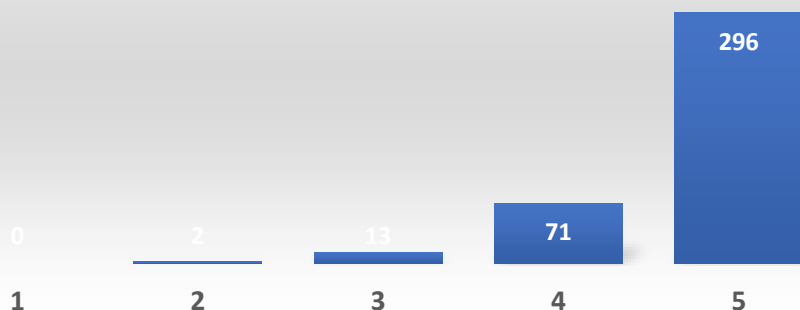
jasné, vzájemně si neodporující a nekonfliktní příkazy a postupy

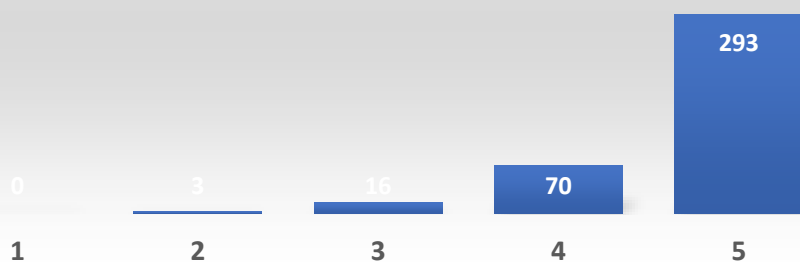
podpora dobrých vztahů na pracovišti a pracovní atmosféry

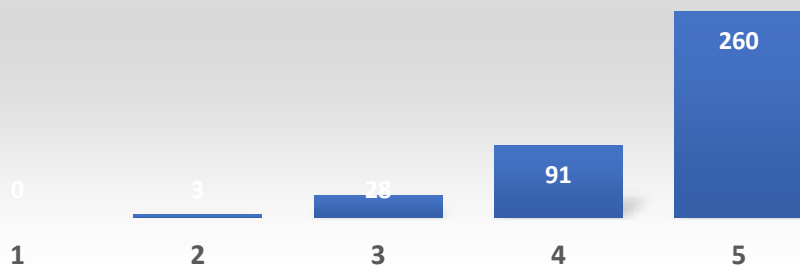
týmová práce a podpora komunikace mezi směnami, jednotlivými úseky

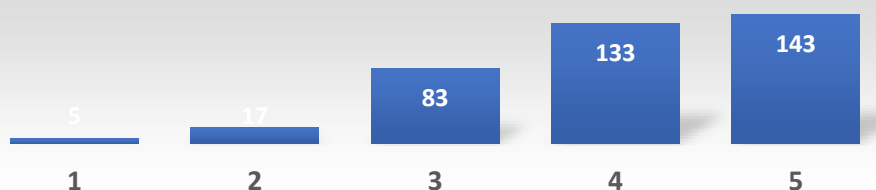
jasná firemní kultura podporující dodržování nastavených procesů a pravidel

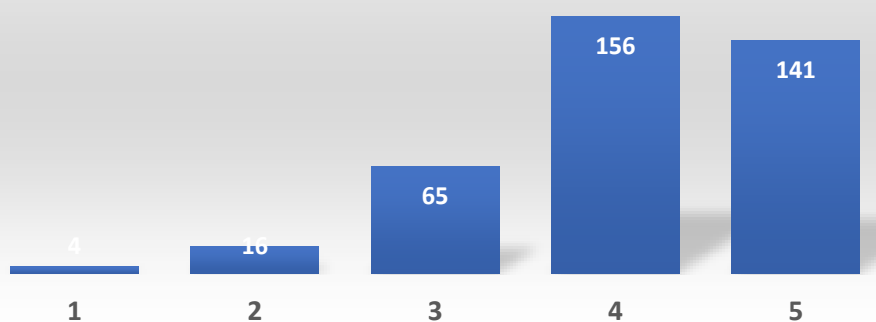
aktivní naslouchání problémům zaměstnanců, ptaní se, zajištění důvěry

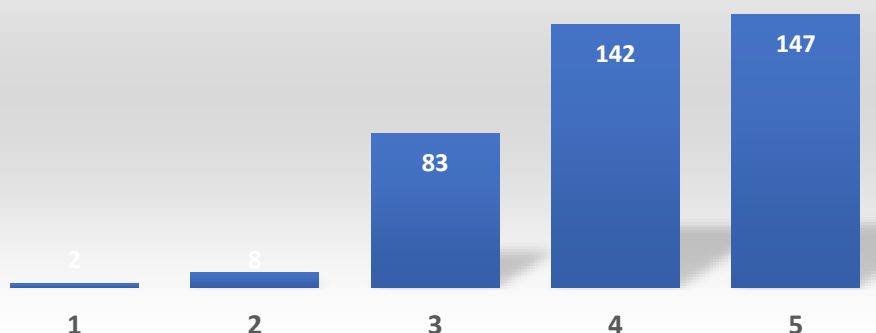
**aktivity na pracovišti včetně možnosti
využívat služeb psychologa s cílem
mít s kým probrat případné problémy
(pracovního i osobního rázu)**

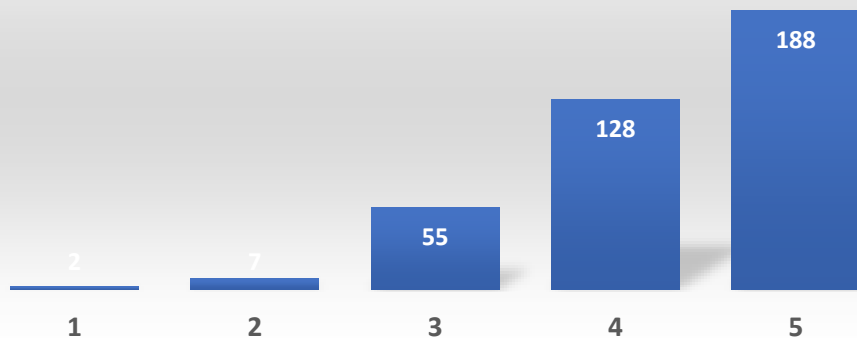
**školicí programy v technikách
zvládnání stresu a jeho následků**

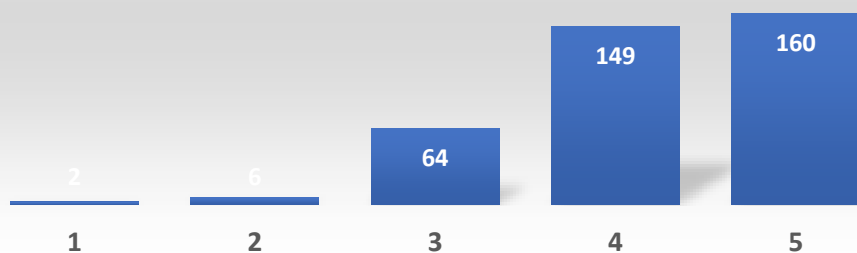
**školicí programy v technikách
komunikačních dovedností**

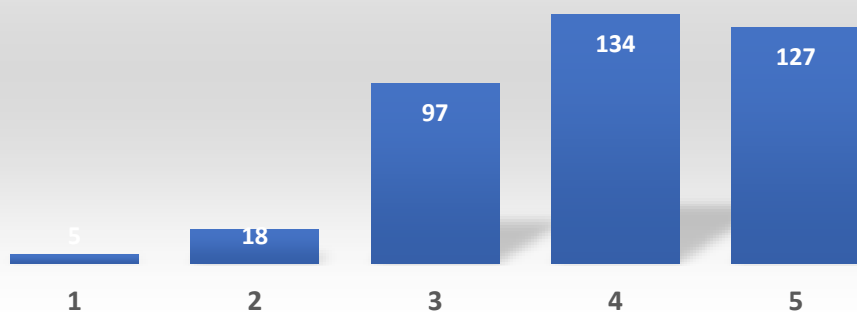
školicí programy v technikách jednání s klienty a rodinnými příslušníky

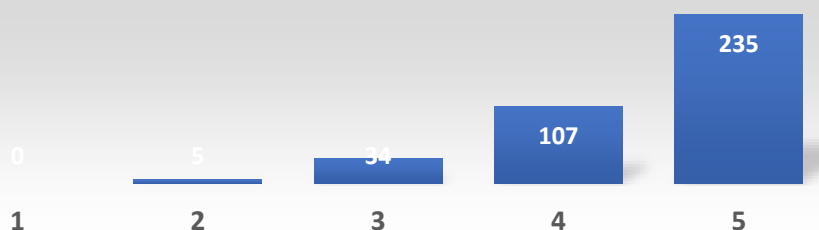
školicí programy v technikách zvládnání emocionální angažovanosti v problémech klientů

školicí programy v technikách rozpoznávání a zvládnání násilí

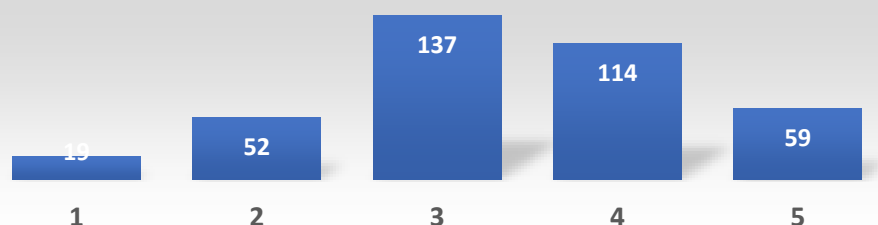
**jasně stanovené postupy na
pracovišti za účelem prevence a
zvládnání konfliktních situací s klienty
a rodinnými příslušníky**

**pracovní prostředí, které poskytuje
podmínky k relaxaci přímo na
pracovišti, existence relaxačních a
tichých zón**

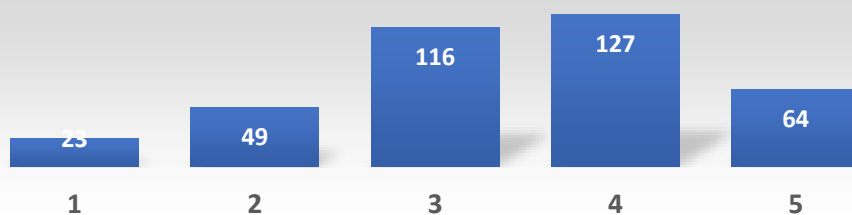
**část pracoviště k využití
zaměstnancům pro udržení potřebné
hybnosti páteře, dobrého fyzického
stavu kloubů, pro cviky k uvolnění...**

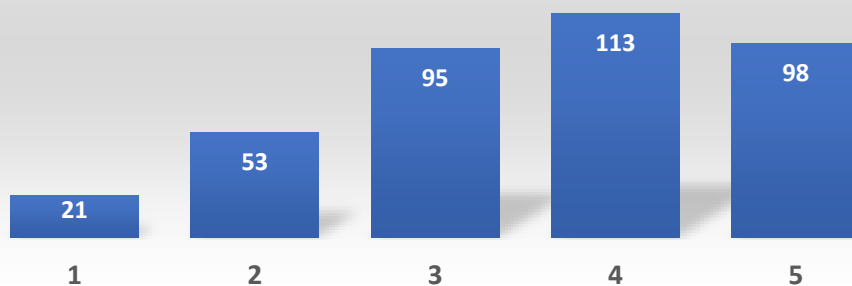
nabídka odpočinkových aktivit mimo pracovní dobu s cílem zajistit regeneraci duševních sil - například lekce jógy, relaxační meditace atd.

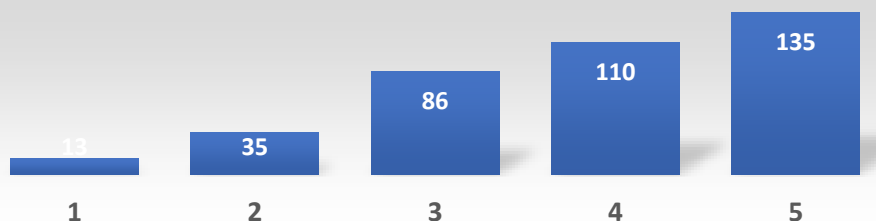
nabídka odpočinkových aktivit mimo pracovní dobu s cílem zajistit regeneraci fyzických sil - například tělocvična, masáže atd.

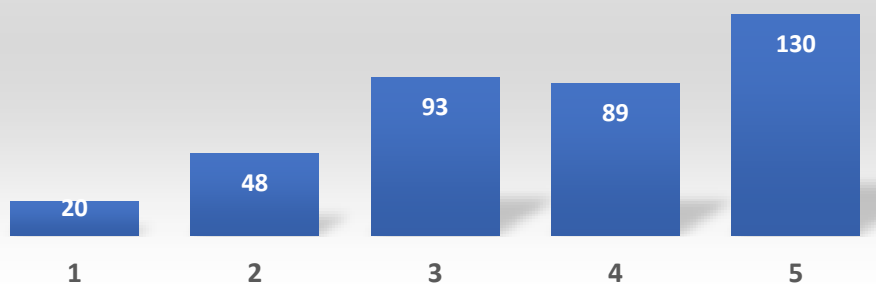
příspěvky na nákup vitamínů, potravinových doplňků a zdravotních pomůcek (zaměstnanecký benefit)

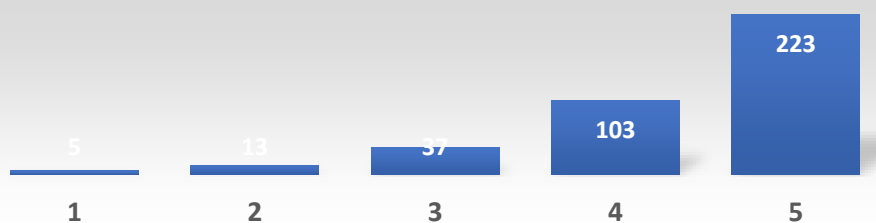
**příspěvky na rehabilitační pobyty /
ozdravné pobyty / kondiční /
lázeňské pobyty (zaměstnanecký
benefit)**

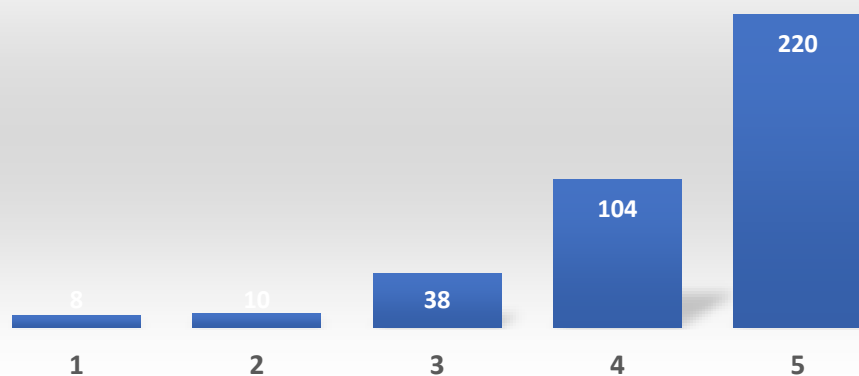
**poskytování „sick-days“ (nemocné
dny) zaměstnavatelem zpravidla v
rozsahu 3 – 5 dnů**

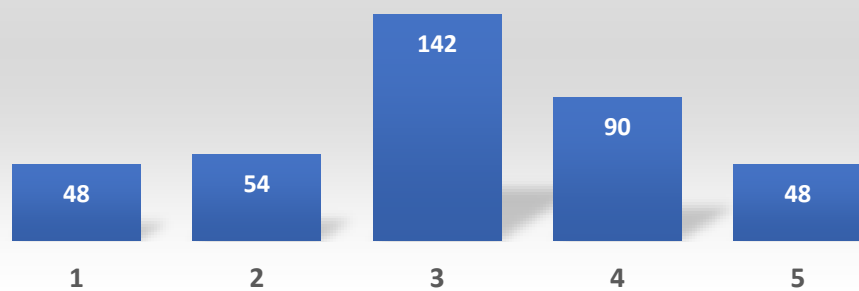
**zajištění na pracovišti ledničky pro
uchování jídla, které si pracovníci
přinášejí z domu, včetně stanovených
pravidel pro uchovávání pokrmů na...**

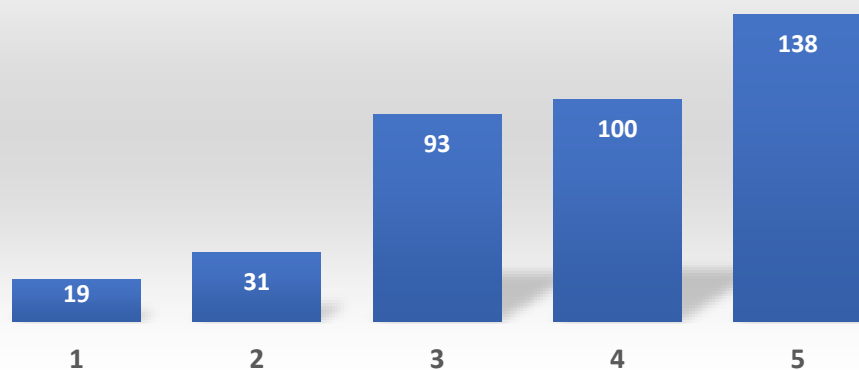
možnost ohřevu vlastního jídla

podpora zdravého stravování prostřednictvím nutričního poradenství

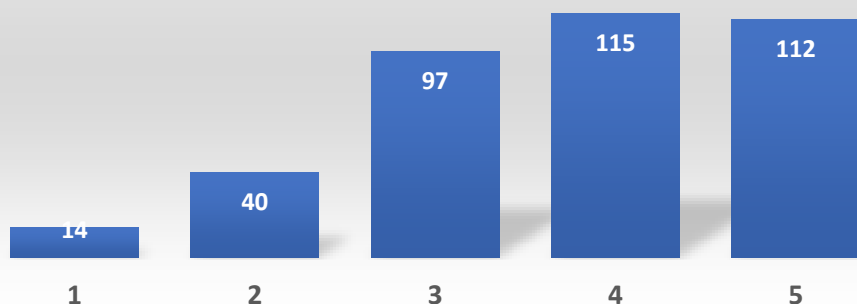

závodní stravování

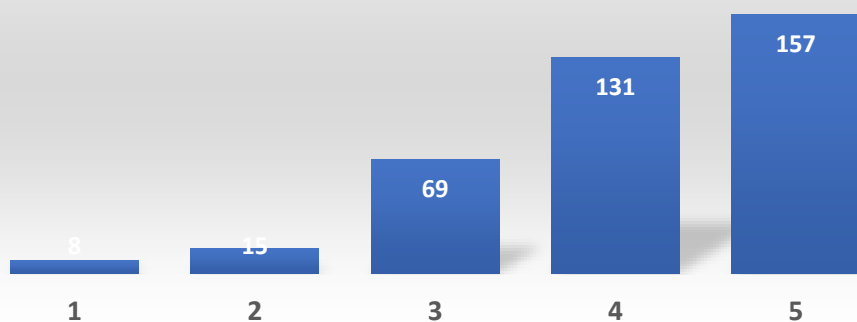

zajištění čistého vzduchu – čističky a filtry vzduchu, klimatizace, ventilace

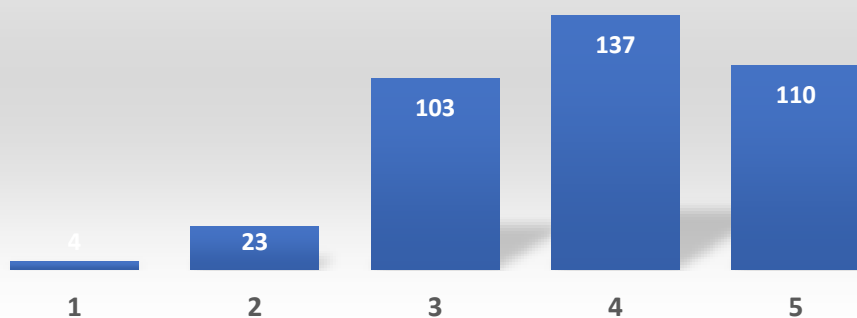

stavební uspořádání, které umožní průniku dostatečného denního svitu

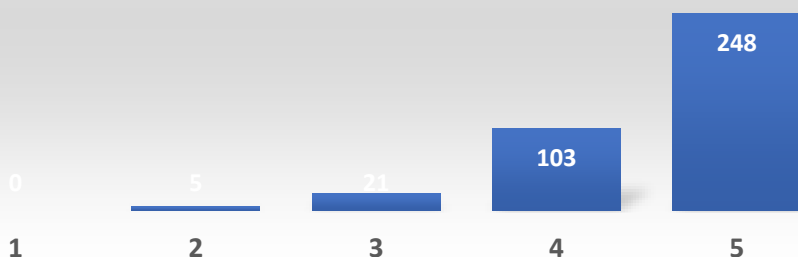

4.2 Eliminace negativních dopadů manipulace s břemeny

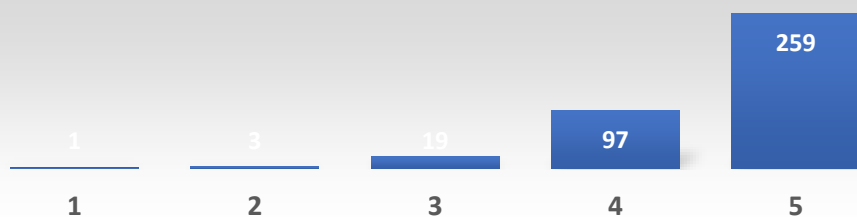
zapojení pracovníků do nákupu vybavení

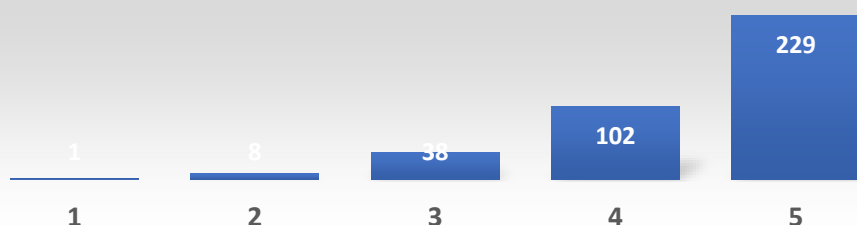
**poskytnutí dostatečného počtu
potřebných technických prostředků,
materiálů a vybavení**

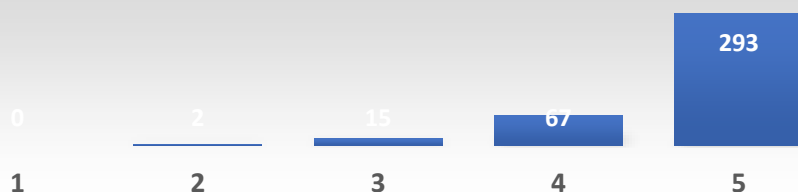
**průběžný nácvik správných
stereotypů (postupů) při manipulaci s
břemeny / pravidelné kurzy nácviku
manipulace s nehybným a málo...**

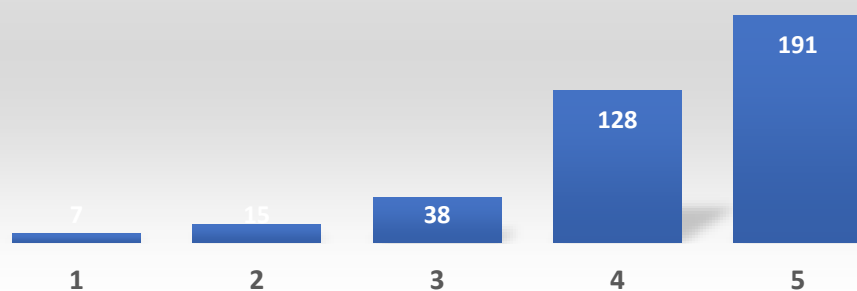
**povinné používání zvedáků nebo
jiných pomůcek v případech
organizací stanovených (např.
vnitřním předpisem)**

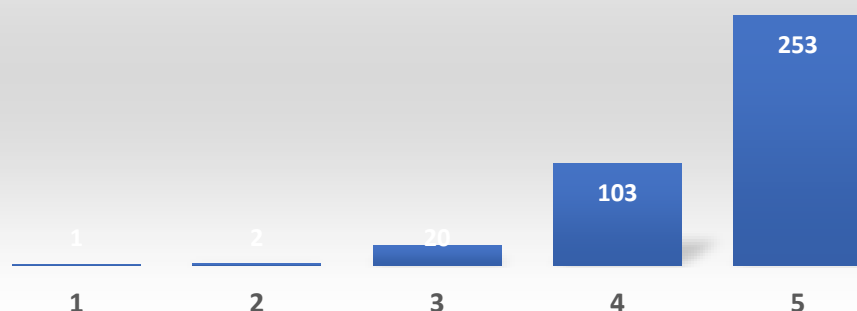
**zajištění dostatečného množství
manipulačních pomůcek usnadňující
manipulaci samotnému klientovi či
ošetřujícímu personálu, aby je...**

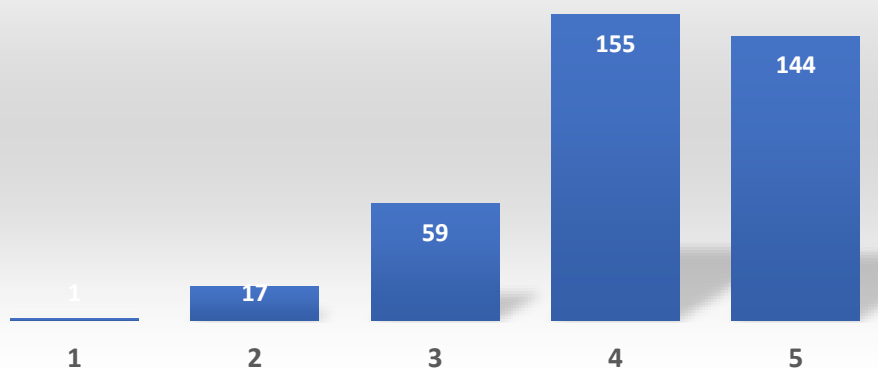
**zajištění a praktické ukázky novinek v
oblasti manipulačních pomůcek**

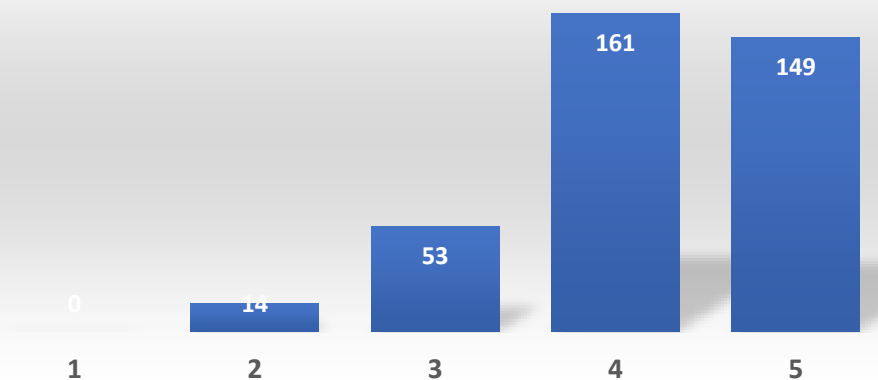
**implementace technik fyzicky
ulehčujících práci s klientem**

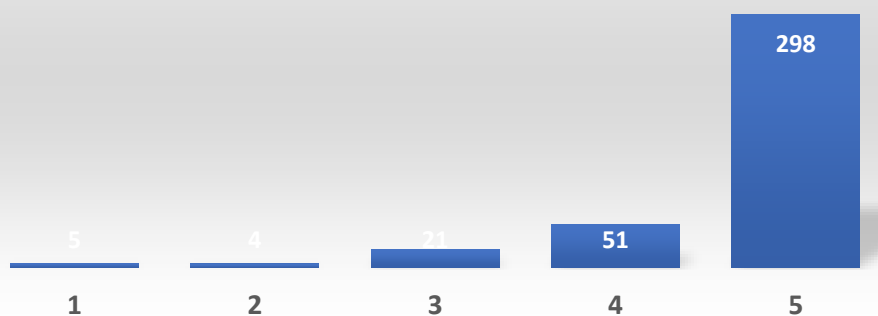
ergonomicky upravené pracoviště

optimalizace pracovního prostředí

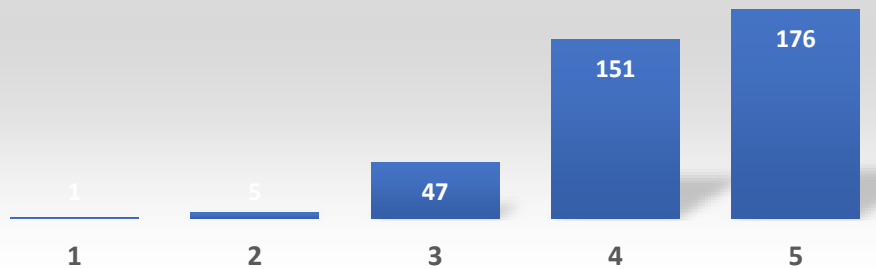

dostatek zdravotnického a pomocného personálu

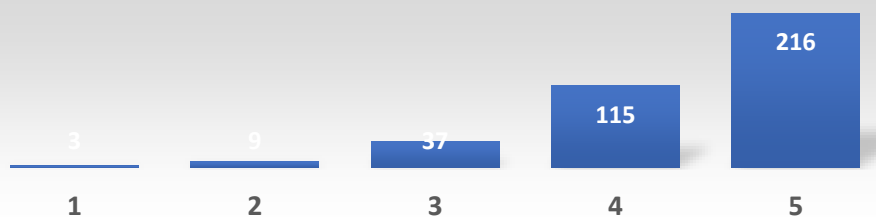

4.3 Podpora osobní bezpečnosti

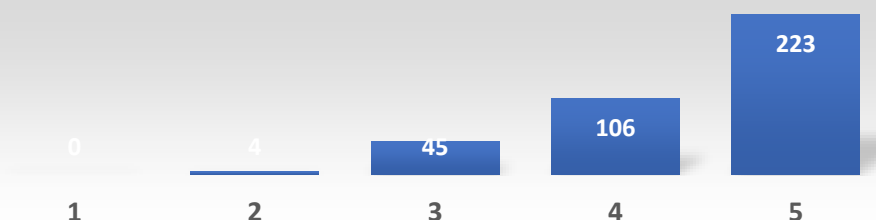
společná diskuse pracovníků podporující zvýšení znalosti očekávaného chování klienta

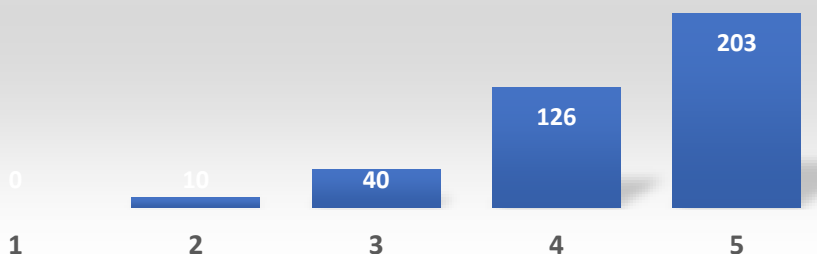
system hlášení, zaznamenávání násilných incidentů ze strany klientů, rodinných příslušníků nebo třetích stran, průběžné vyhodnocování

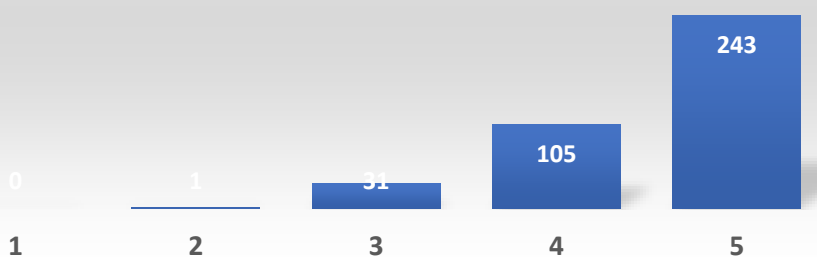
informování klientů a v případě zájmu i jejich příbuzných o péči, léčbě, aktivitách a pravidlech služby nejen před přijetím, ale i během...

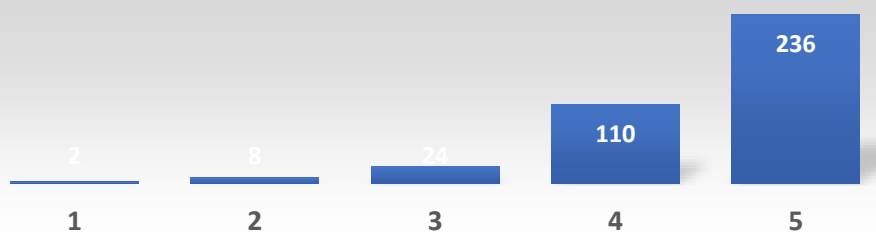
průběžné vzdělávání ohledně žádoucí reakce / příprava na agresivní chování klientů

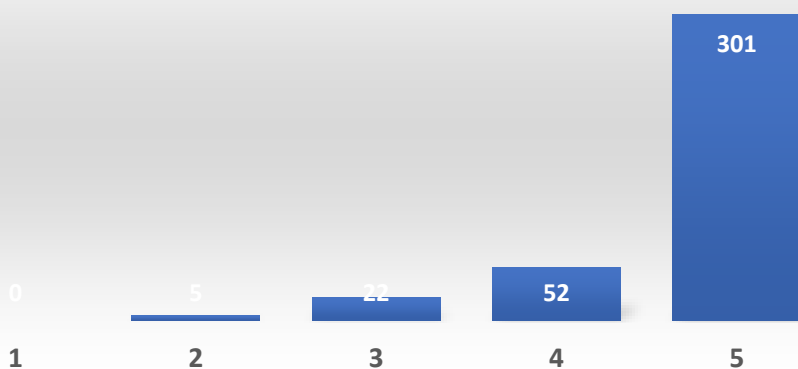
nastavený proces okamžité pomoci v případě krizové situace a jeho znalost pracovníky

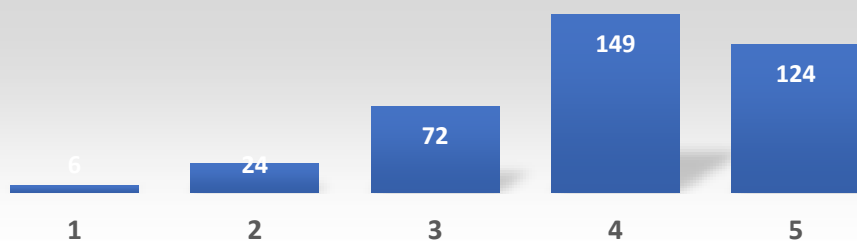
posílení množství a odbornosti pracovníků v zařízení s ohledem na umístění uživatelů s problémovým chováním

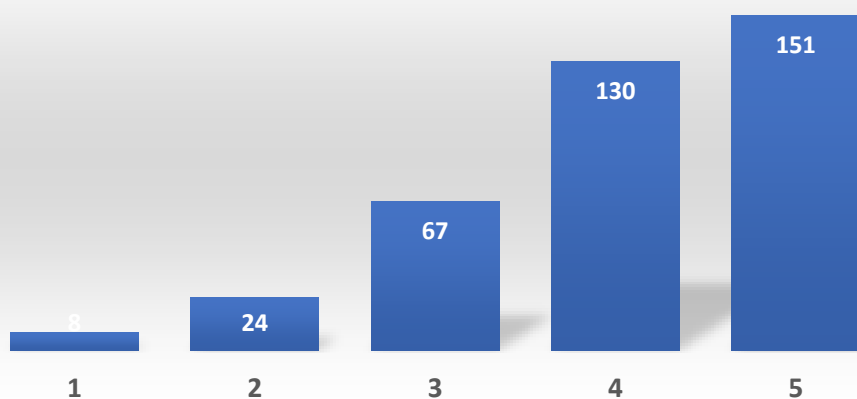
znalost únikových cest v zařízení

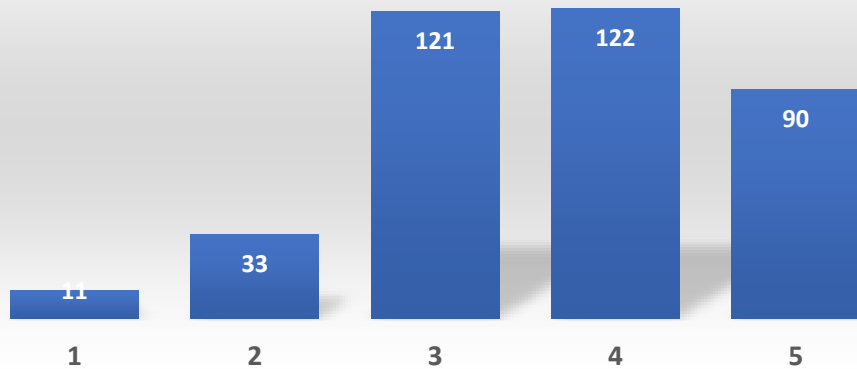
znalost informací (záznam) o pohybu pracovníka, jeho přibližném časovém rozvrhu

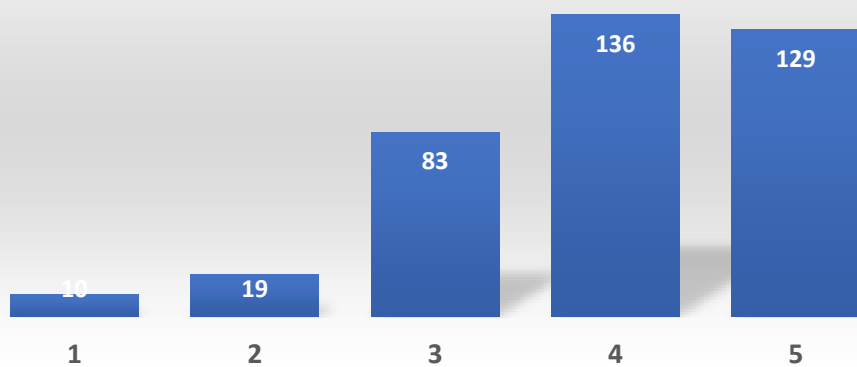
adekvátní oděv

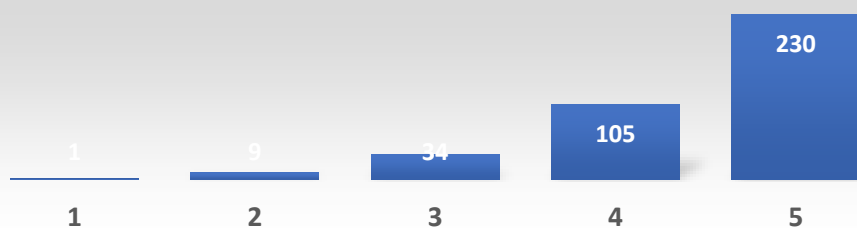
adekvátní vzhled

dodržování bezpečného odstupu

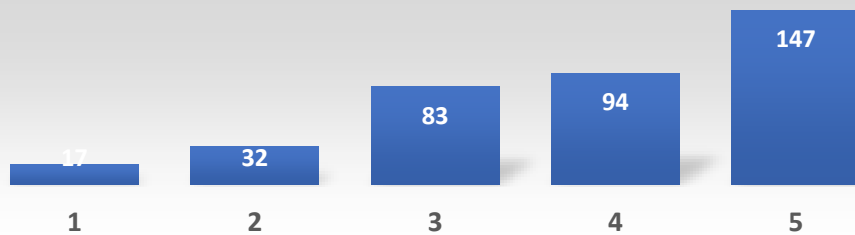
vytváření příležitostí pro klienty k zapojení do smysluplných aktivit, které zahrnují možnost volby a pocit z úspěšného splnění úkolu

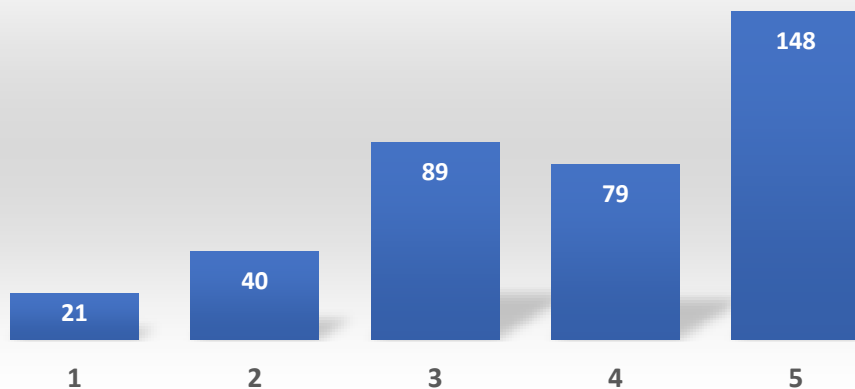

4.4 Eliminace epidemických epizod

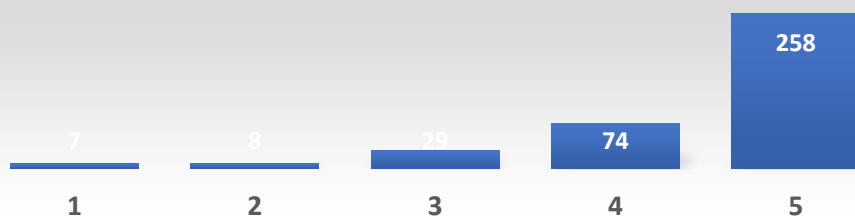
omezení pohybu ostatních, neizolovaných pacientů na exponovaném oddělení

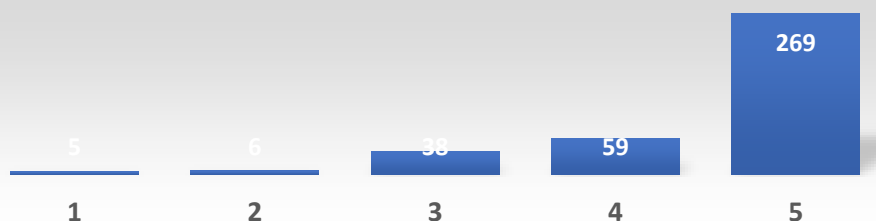
omezení skupinových aktivit

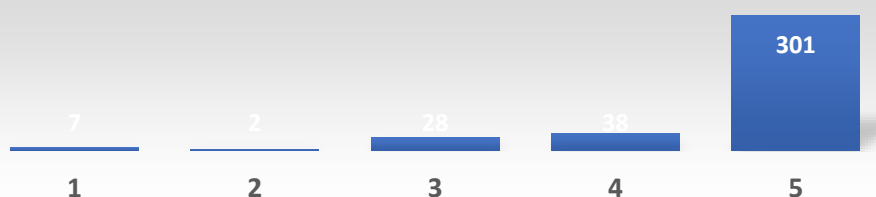
zvýšená hygiena rukou prováděná správnou technikou, ve správných indikacích, za použití účinných přípravků

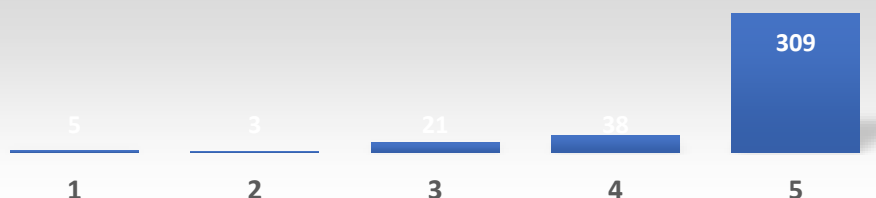
vyloučení personálu s příznaky gastroenteritidy z přípravy a distribuce stravy, a to minimálně na 48 hodin po odeznění potíží

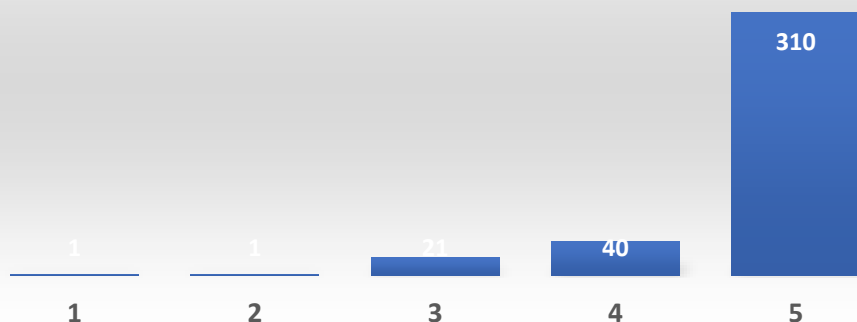
při vstupu na izolační pokoj použití (personál) osobních ochranných (pracovních) prostředků v souladu s kontaktními a standardními...

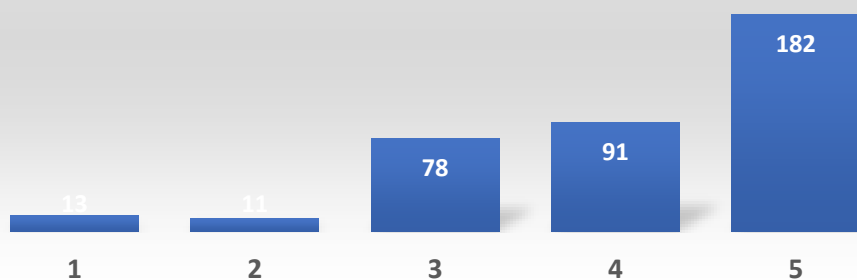
provádění úklidu a desinfekci izolačních pokojů za použití přípravků s deklarovanou účinností proti virům či bakteriím

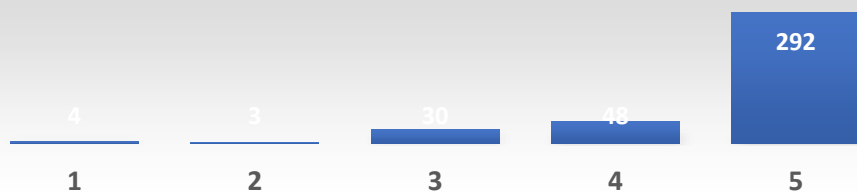
zvýšení frekvence úklidu a dezinfekce během epidemické epizody

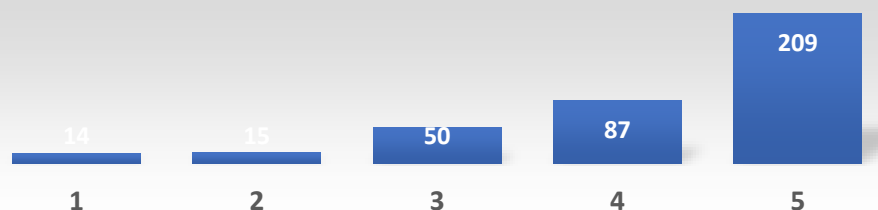
nevytváření na izolačních pokojích nadbytečných zásob pomůcek k ošetřování pacientů a lůžkovin

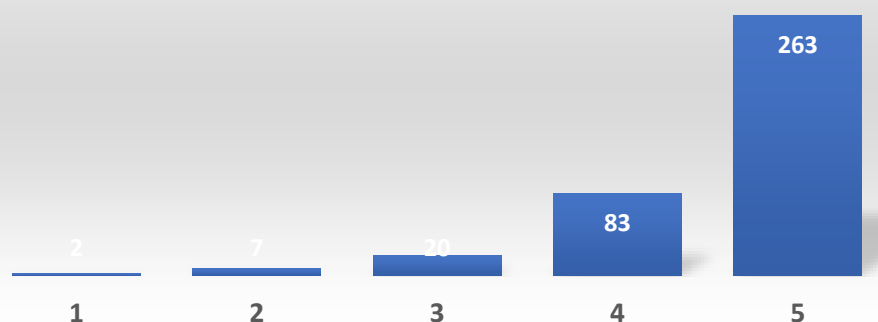
nastavení a dodržování postupů pro personál, který má symptomy svědčící pro virovou či bakteriální infekci

**přítomnost na oddělení pouze
personálu nezbytného pro zajištění
péče (s doporučením vyloučit
studenty, dobrovolníky, apod.)**

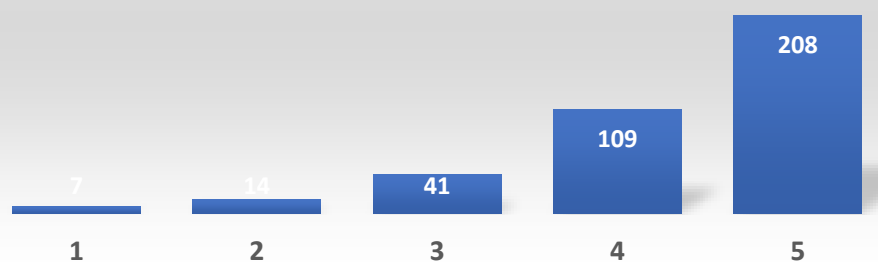

**adekvátní informování návštěvníků o
situaci na oddělení**

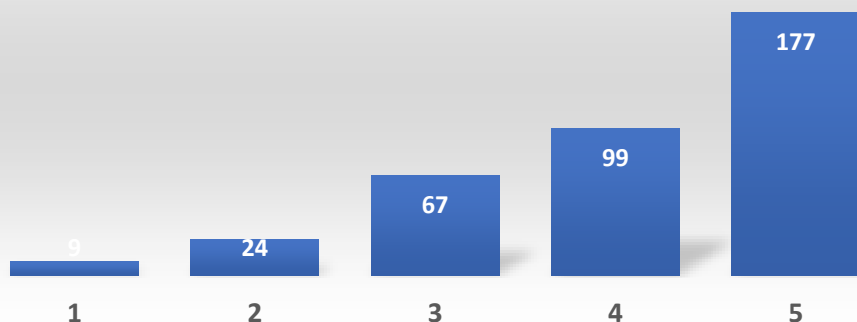

4.5 Eliminace poranění

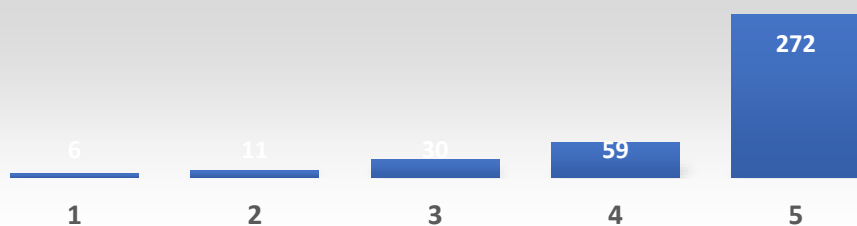
**opakované informování zaměstnanců
o možných rizicích (bodných)
poranění**

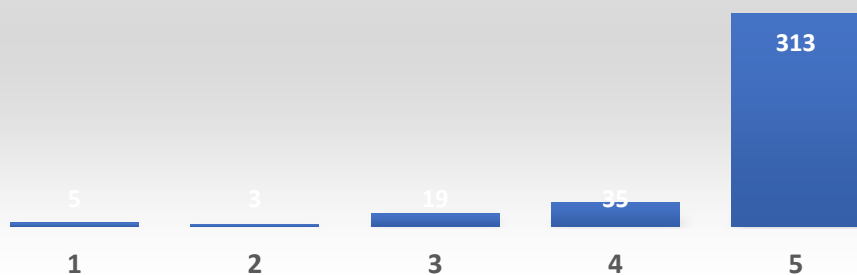
**vyloučení používání těch předmětů,
které nejsou k úkonu nezbytně nutné**

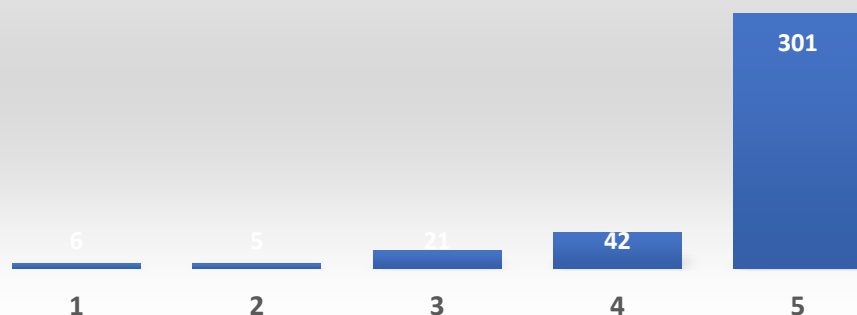
**zavedení bezpečných postupů při
používání a likvidaci ostrých
zdravotnických prostředků a
pomůcek**

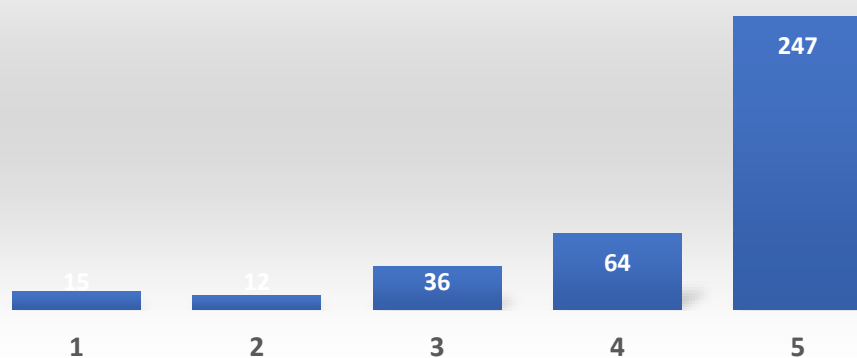
**bezpečné ukládání ostrého odpadu
do označených, pevnostěnných,
nepropíchnutelných obalů**

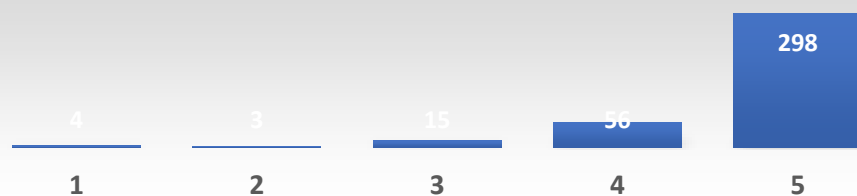
likvidace jednorázových stříkaček a jehel bez ručního oddělování

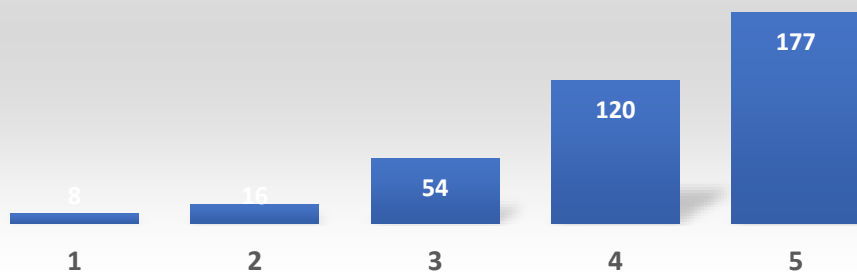
zákaz vracení krytů na použité jehly,

(správné) používání osobních ochranných pracovních prostředků v rozsahu, jaký určuje výkon a s ním spojené riziko

**evidence a analýza „skorochyb“
(vyhodnocování situací, které „skoro“
vedly ke vzniku poranění)**

Dotazovací nástroj pro zařízení poskytující sociální služby

Vážení kolegové,

obracíme se na Vás se žádostí o vyplnění dotazníku, jehož cílem je identifikovat opatření coby do budoucna potřebný personální standard pro bezpečnou práci v organizacích poskytujících pobytové sociální služby.

Dotazník se konkrétně věnuje 5 oblastem, a to:

- 1) fyzické a duševní zdraví zaměstnanců
- 2) manipulace s klienty/pacienty (fyzická zátěž)
- 3) návštěvy pracovníků v domácnostech klientů (např. sociálně nepřizpůsobivých)
- 4) napadení třetí osobou (klient, pacient, rodinný příslušník)
- 5) riziko epidemického charakteru.

Dotazník je koncipován tak, že obsahuje výčet (v literatuře obsažených) **opatření** pro bezpečnou práci, jejichž **důležitost/nezbytnost prosíme z Vaší strany zhodnotit**. Míra důležitosti bude Vámi hodnocena pomocí pěti bodové škály, kdy

1 = pro bezpečnou práci **NEDŮLEŽITÉ**

5 = pro bezpečnou práci **VELMI DŮLEŽITÉ**

Zároveň na konci každého oddílu máte možnost doplnit opatření, která jsou dle Vás důležitá, neboť významně přispívají k bezpečnosti práce a námi byla opomenuta.

Při svém hodnocení, prosím, neberte v potaz současné možnosti, limity organizace, za kterou odpovídáte.

Předem děkujeme za spolupráci.

Mgr. Petr Hanuš
ředitel sekce sociálních služeb, kultury a NNO
Unie zaměstnavatelských svazů České republiky

PhDr. David Michalík, Ph.D.
ředitel Výzkumného ústavu bezpečnosti práce, v. v. i

Oblast 1: podpora fyzického a duševního zdraví zaměstnanců

Pomocí pětistupňové škály, kde 1 = NEDŮLEŽITÉ a 5 = VELMI DŮLEŽITÉ prosím zhodnoťte, nakolik jsou dle Vás důležitá uvedená opatření pro bezpečnou práci v organizacích poskytujících pobytové sociální služby pro podporu fyzického a duševního zdraví zaměstnanců.

vzdělávání v oblasti osobnostního rozvoje	1	2	3	4	5
podpora aktivit rozvoje dovedností a kompetencí zaměstnanců	1	2	3	4	5
rozdělení pracovní zátěže s ohledem na různé úkoly, profil uživatele, očekávanou pracovní zátěž, pracovní špičky, rotace atd.	1	2	3	4	5
možnost pracovních přestávek i nad rámec zákona	1	2	3	4	5
využití konta pracovní doby	1	2	3	4	5
umožnění tzv. kariérních vln	1	2	3	4	5

eliminace (minimalizace) přesčasových hodin	1	2	3	4	5
možnost ovlivnit způsob práce a pracovní program (ze strany zaměstnance)	1	2	3	4	5
jasné kompetence, jasné stanovení úkolů a zodpovědností v rámci týmu i v rámci celé organizace	1	2	3	4	5
jasné, vzájemně si neodporující a nekonfliktní příkazy a postupy	1	2	3	4	5
podpora dobrých vztahů na pracovišti a pracovní atmosféry	1	2	3	4	5
týmová práce a podpora komunikace mezi směnami, jednotlivými úseky	1	2	3	4	5
jasná firemní kultura podporující dodržování nastavených procesů a pravidel	1	2	3	4	5
aktivní naslouchání problémům zaměstnanců, ptaní se, zajištění důvěry	1	2	3	4	5
aktivity na pracovišti včetně možnosti využívat služeb psychologa s cílem mít s kým probrat případné problémy (pracovního i osobního rázu)	1	2	3	4	5
školicí programy v technikách zvládnutí stresu a jeho následků	1	2	3	4	5
školicí programy v technikách komunikačních dovedností	1	2	3	4	5
školicí programy v technikách jednání s klienty a rodinnými příslušníky	1	2	3	4	5
školicí programy v technikách zvládnutí emocionální angažovanosti v problémech klientů	1	2	3	4	5
školicí programy v technikách rozpoznávání a zvládnutí násilí	1	2	3	4	5
jasně stanovené postupy na pracovišti za účelem prevence a zvládnutí konfliktních situací s klienty a rodinnými příslušníky	1	2	3	4	5
pracovní prostředí, které poskytuje podmínky k relaxaci přímo na pracovišti, existence relaxačních a tichých zón	1	2	3	4	5
část pracoviště k využití zaměstnancům pro udržení potřebné hybnosti páteře, dobrého fyzického stavu kloubů, pro cviky k uvolnění napětí nohou	1	2	3	4	5
nabídka odpočinkových aktivit mimo pracovní dobu s cílem zajistit regeneraci duševních sil - například lekce jógy, relaxační meditace atd.	1	2	3	4	5
nabídka odpočinkových aktivit mimo pracovní dobu s cílem zajistit regeneraci fyzických sil - například tělocvična, masáže atd.	1	2	3	4	5
příspěvky na nákup vitamínů, potravinových doplňků a zdravotních pomůcek (zaměstnanecký benefit)	1	2	3	4	5
příspěvky na rehabilitační pobyty / ozdravné pobyty / kondiční / lázeňské pobyty (zaměstnanecký benefit)	1	2	3	4	5
poskytování „sick-days“ (nemocné dny) zaměstnavatelem zpravidla v rozsahu 3 – 5 dnů	1	2	3	4	5
zajištění na pracovišti ledničky pro uchování jídla, které si pracovníci přinášejí z domu, včetně stanovených pravidel pro uchovávání pokrmů na pracovišti	1	2	3	4	5
možnost ohřevu vlastního jídla	1	2	3	4	5
podpora zdravého stravování prostřednictvím nutričního poradenství	1	2	3	4	5
závodní stravování	1	2	3	4	5
zajištění čistého vzduchu – čističky a filtry vzduchu, klimatizace, ventilace	1	2	3	4	5
stavební uspořádání, které umožní průniku dostatečného denního svitu	1	2	3	4	5
Opatření: <i>prosím uveďte</i>	1	2	3	4	5
Opatření: <i>prosím uveďte</i>	1	2	3	4	5
Opatření: <i>prosím uveďte</i>	1	2	3	4	5

Oblast 2: eliminace negativních dopadů manipulace s břemeny

Pomocí pětistupňové škály, kde 1 = NEDŮLEŽITÉ a 5 = VELMI DŮLEŽITÉ prosím zhodnoťte, nakolik jsou dle Vás důležitá uvedená opatření pro bezpečnou práci v organizacích poskytujících pobytové sociální služby pro eliminaci negativních dopadů manipulace s břemeny.

zapojení pracovníků do nákupu vybavení	1	2	3	4	5
poskytnutí dostatečného počtu potřebných technických prostředků, materiálů a vybavení	1	2	3	4	5

průběžný nácvik správných stereotypů (postupů) při manipulaci s břemeny / pravidelné kurzy nácviku manipulace s nehybným a málo pohyblivým klientem	1	2	3	4	5
povinné používání zvedáků nebo jiných pomůcek v případech organizací stanovených (např. vnitřním předpisem)	1	2	3	4	5
zajištění dostatečného množství manipulačních pomůcek usnadňující manipulaci samotnému klientovi či ošetřujícímu personálu, aby je mohli zaměstnanci potřebně používat při manipulaci s klienty	1	2	3	4	5
zajištění a praktické ukázky novinek v oblasti manipulačních pomůcek	1	2	3	4	5
implementace technik fyzicky ulehčujících práci s klientem	1	2	3	4	5
ergonomicky upravené pracoviště	1	2	3	4	5
optimalizace pracovního prostředí	1	2	3	4	5
dostatek zdravotnického a pomocného personálu	1	2	3	4	5
Opatření: <i>prosím uveďte</i>	1	2	3	4	5
Opatření: <i>prosím uveďte</i>	1	2	3	4	5
Opatření: <i>prosím uveďte</i>	1	2	3	4	5

Oblast 3: podpora osobní bezpečnosti

Pomocí pětistupňové škály, kde 1 = NEDŮLEŽITÉ a 5 = VELMI DŮLEŽITÉ prosím zhodnot'te, nakolik jsou dle Vás důležitá uvedená opatření pro bezpečnou práci v organizacích poskytujících pobytové sociální služby pro podporu osobní bezpečnosti.

společná diskuse pracovníků podporující zvýšení znalosti očekávaného chování klienta	1	2	3	4	5
systém hlášení, zaznamenávání násilných incidentů ze strany klientů, rodinných příslušníků nebo třetích stran, průběžné vyhodnocování	1	2	3	4	5
informování klientů a v případě zájmu i jejich příbuzných o péči, léčbě, aktivitách a pravidlech služby nejen před přijetím, ale i během pobytu uživatele včetně postupu podávání stížností a podnětů	1	2	3	4	5
průběžné vzdělávání ohledně žádoucí reakce / příprava na agresivní chování klientů	1	2	3	4	5
nastavený proces okamžité pomoci v případě krizové situace a jeho znalost pracovníky	1	2	3	4	5
posílení množství a odbornosti pracovníků v zařízení s ohledem na umístění uživatelů s problémovým chováním	1	2	3	4	5
znalost únikových cest v zařízení	1	2	3	4	5
znalost informací (záznam) o pohybu pracovníka, jeho přibližném časovém rozvrhu	1	2	3	4	5
adekvátní oděv	1	2	3	4	5
adekvátní vzhled	1	2	3	4	5
dodržování bezpečného odstupu	1	2	3	4	5
vytváření příležitostí pro klienty k zapojení do smysluplných aktivit, které zahrnují možnost volby a pocit z úspěšného splnění úkolu	1	2	3	4	5
Opatření: <i>prosím uveďte</i>	1	2	3	4	5
Opatření: <i>prosím uveďte</i>	1	2	3	4	5
Opatření: <i>prosím uveďte</i>	1	2	3	4	5

Oblast 4: eliminace epidemických epizod

Pomocí pětistupňové škály, kde 1 = NEDŮLEŽITÉ a 5 = VELMI DŮLEŽITÉ prosím zhodnot'te, nakolik jsou dle Vás důležitá uvedená opatření pro bezpečnou práci v organizacích poskytujících pobytové sociální služby pro eliminaci epidemických epizod.

omezení pohybu ostatních, neizolovaných pacientů na exponovaném oddělení	1	2	3	4	5
omezení skupinových aktivit	1	2	3	4	5
zvýšená hygiena rukou prováděná správnou technikou, ve správných indikacích, za použití účinných přípravků	1	2	3	4	5
vyloučení personálu s příznaky gastroenteritidy z přípravy a distribuce stravy, a to minimálně na 48 hodin po odeznění potíží	1	2	3	4	5
při vstupu na izolační pokoj použití (personál) osobních ochranných (pracovních) prostředků v souladu s kontaktními a standardními opatřeními k minimalizaci rizika nezáměrné kontaminace – ochranný plášť a rukavice	1	2	3	4	5
provádění úklidu a dezinfekci izolačních pokojů za použití přípravků s deklarovanou účinností proti virům či bakteriím	1	2	3	4	5
zvýšení frekvence úklidu a dezinfekce během epidemické epizody	1	2	3	4	5
nevytváření na izolačních pokojích nadbytečných zásob pomůcek k ošetřování pacientů a lůžkovin	1	2	3	4	5
nastavení a dodržování postupů pro personál, který má symptomy svědčící pro virovou či bakteriální infekci	1	2	3	4	5
přítomnost na oddělení pouze personálu nezbytného pro zajištění péče (s doporučením vyloučit studenty, dobrovolníky, apod.)	1	2	3	4	5
adekvátní informování návštěvníků o situaci na oddělení	1	2	3	4	5
omezení návštěv	1	2	3	4	5
Opatření: <i>prosím uveďte</i>	1	2	3	4	5
Opatření: <i>prosím uveďte</i>	1	2	3	4	5
Opatření: <i>prosím uveďte</i>	1	2	3	4	5

Oblast 5: eliminace poranění

Pomocí pětistupňové škály, kde 1 = NEDŮLEŽITÉ a 5 = VELMI DŮLEŽITÉ prosím zhodnot'te, nakolik jsou dle Vás důležitá uvedená opatření pro bezpečnou práci v organizacích poskytujících pobytové sociální služby pro eliminaci poranění.

opakované informování zaměstnanců o možných rizicích (bodných) poranění	1	2	3	4	5
vyloučení používání těch předmětů, které nejsou k úkonu nezbytně nutné	1	2	3	4	5
zavedení bezpečných postupů při používání a likvidaci ostrých zdravotnických prostředků a pomůcek	1	2	3	4	5
bezpečné ukládání ostrého odpadu do označených, pevnostěnných, nepropíchnutelných obalů	1	2	3	4	5
likvidace jednorázových stříkaček a jehel bez ručního oddělování	1	2	3	4	5
zákaz vrácení krytů na použité jehly,	1	2	3	4	5
(správné) používání osobních ochranných pracovních prostředků v rozsahu, jaký určuje výkon a s ním spojené riziko	1	2	3	4	5
evidence a analýza „skorochyb“ (vyhodnocování situací, které „skoro“ vedly ke vzniku poranění)	1	2	3	4	5
Opatření: <i>prosím uveďte</i>	1	2	3	4	5
Opatření: <i>prosím uveďte</i>	1	2	3	4	5
Opatření: <i>prosím uveďte</i>	1	2	3	4	5

Prevence pracovních úrazů a nemocí z povolání v sektorech zdravotnictví a sociální služby

Tento projekt je realizován v rámci oblasti prevence rizik vzniku poškození zdraví zaměstnanců následkem pracovního úrazu nebo nemoci z povolání financovaných z příspěvku podle § 320a písm. b) zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů v roce 2022.

Vážení kolegové,

obracíme se na Vás se žádostí o vyplnění dotazníku, jehož cílem je identifikovat opatření coby do budoucna potřebný personální standard pro bezpečnou práci v organizacích poskytujících pobytové sociální služby.

Dotazník se konkrétně věnuje 5 oblastem, a to:

- 1) fyzické a duševní zdraví zaměstnanců
- 2) manipulace s klienty/pacienty (fyzická zátěž)
- 3) osobní bezpečnost
- 4) riziko epidemického charakteru
- 5) eliminace poranění

Dotazník je koncipován tak, že obsahuje výčet (v literatuře obsažených) **opatření** pro bezpečnou práci, jejichž **důležitost/nezbytnost prosíme z Vaší strany zhodnotit**. Míra důležitosti bude Vámi hodnocena pomocí pěti bodové škály, kdy

1 = pro bezpečnou práci **NEDŮLEŽITÉ**

5 = pro bezpečnou práci **VELMI DŮLEŽITÉ**

Zároveň na konci každého oddílu máte možnost doplnit opatření, která jsou dle Vás důležitá, neboť významně přispívají k bezpečnosti práce a námi byla opomenuta.

Při svém hodnocení, prosím, neberte v potaz současné možnosti, limity organizace, za kterou odpovídáte.

Předem děkujeme za spolupráci.

Mgr. Petr Hanuš

ředitel sekce sociálních služeb, kultury a NNO

Unie zaměstnavatelských svazů České republiky

PhDr. David Michalík, Ph.D.

ředitel Výzkumného ústavu bezpečnosti práce, v. v. i

Oblast 1: Podpora fyzického a duševního zdraví zaměstnanců

Pomocí pětistupňové škály, kde 1 = NEDŮLEŽITÉ a 5 = VELMI DŮLEŽITÉ prosím zhodnoťte, nakolik jsou dle Vás důležitá uvedená opatření pro bezpečnou práci v

organizacích poskytujících pobytové sociální služby pro podporu fyzického a

Oblast 1

	1	2	3	4	5
vzdělávání v oblasti osobnostního rozvoje	☐	☐	☐	☐	☐
podpora aktivit rozvoje dovedností a kompetencí zaměstnanců	☐	☐	☐	☐	☐
rozdělení pracovní zátěže s ohledem na různé úkoly, profil uživatele, očekávanou pracovní zátěž, pracovní špičky, rotace atd.	☐	☐	☐	☐	☐
možnost pracovních přestávek i nad rámec zákona	☐	☐	☐	☐	☐
využití konta pracovní doby	☐	☐	☐	☐	☐
umožnění tzv. kariérních vln	☐	☐	☐	☐	☐
eliminace (minimalizace) přesčasových hodin	☐	☐	☐	☐	☐
možnost ovlivnit způsob práce a pracovní program (ze strany zaměstnance)	☐	☐	☐	☐	☐
jasné kompetence, jasné stanovení úkolů a zodpovědností v rámci týmu i v rámci celé organizace	☐	☐	☐	☐	☐
jasné, vzájemně si neodporující a nekonfliktní příkazy a postupy	☐	☐	☐	☐	☐
podpora dobrých vztahů na pracovišti a pracovní atmosféry	☐	☐	☐	☐	☐
týmová práce a podpora komunikace mezi směny, jednotlivými úseky	☐	☐	☐	☐	☐
jasná firemní kultura podporující dodržování nastavených procesů a pravidel	☐	☐	☐	☐	☐
aktivní naslouchání problémům zaměstnanců, ptaní se, zajištění důvěry	☐	☐	☐	☐	☐
aktivity na pracovišti včetně možnosti využívat služeb psychologa s cílem mít s kým probrat případné problémy (pracovního i osobního rázu)	☐	☐	☐	☐	☐
školící programy v technikách zvládnání stresu a jeho následků	☐	☐	☐	☐	☐
školící programy v technikách komunikačních dovedností	☐	☐	☐	☐	☐

školicí programy v technikách jednání s klienty a rodinnými příslušníky	☐	☐	☐	☐	☐
školicí programy v technikách zvládnání emocionální angažovanosti v problémech klientů	☐	☐	☐	☐	☐
školicí programy v technikách rozpoznávání a zvládnání násilí	☐	☐	☐	☐	☐
jasně stanovené postupy na pracovišti za účelem prevence a zvládnání konfliktních situací s klienty a rodinnými příslušníky	☐	☐	☐	☐	☐
pracovní prostředí, které poskytuje podmínky k relaxaci přímo na pracovišti, existence relaxačních a tichých zón	☐	☐	☐	☐	☐
část pracoviště k využití zaměstnancům pro udržení potřebné hybnosti páteře, dobrého fyzického stavu kloubů, pro cviky k uvolnění napětí nohou	☐	☐	☐	☐	☐
nabídka odpočinkových aktivit mimo pracovní dobu s cílem zajistit regeneraci duševních sil - například lekce jógy, relaxační meditace atd.	☐	☐	☐	☐	☐
nabídka odpočinkových aktivit mimo pracovní dobu s cílem zajistit regeneraci fyzických sil - například tělocvična, masáže atd.	☐	☐	☐	☐	☐
příspěvky na nákup vitamínů, potravinových doplňků a zdravotních pomůcek (zaměstnanecký benefit)	☐	☐	☐	☐	☐
příspěvky na rehabilitační pobyty / ozdravné pobyty / kondiční / lázeňské pobyty (zaměstnanecký benefit)	☐	☐	☐	☐	☐
poskytování „sick-days“ (nemocné dny) zaměstnavatelem zpravidla v rozsahu 3 – 5 dnů	☐	☐	☐	☐	☐
zajištění na pracovišti ledničky pro uchování jídla, které si pracovníci přinášejí z domu, včetně stanovených pravidel pro uchovávání pokrmů na pracovišti	☐	☐	☐	☐	☐
možnost ohřevu vlastního jídla	☐	☐	☐	☐	☐
podpora zdravého stravování prostřednictvím nutričního poradenství	☐	☐	☐	☐	☐
závodní stravování	☐	☐	☐	☐	☐
zajištění čistého vzduchu – čističky a filtry vzduchu, klimatizace, ventilace	☐	☐	☐	☐	☐
stavební uspořádání, které umožní průniku dostatečného denního světla	☐	☐	☐	☐	☐

Oblast 1 - jiná opatření (vypište):

	Opatření	1	2	3	4	5
1		☐	☐	☐	☐	☐
2		☐	☐	☐	☐	☐
3		☐	☐	☐	☐	☐
4		☐	☐	☐	☐	☐
5		☐	☐	☐	☐	☐

Oblast 2: eliminace negativních dopadů manipulace s břemeny

Pomocí pětistupňové škály, kde 1 = NEDŮLEŽITÉ a 5 = VELMI DŮLEŽITÉ prosím zhodnoťte, nakolik jsou dle Vás důležitá uvedená opatření pro bezpečnou práci v organizacích poskytujících pobytové sociální služby pro eliminaci negativních dopadů manipulace s břemeny.

Oblast 2

	1	2	3	4	5
zapojení pracovníků do nákupu vybavení	☐	☐	☐	☐	☐
poskytnutí dostatečného počtu potřebných technických prostředků, materiálů a vybavení	☐	☐	☐	☐	☐
průběžný nácvik správných stereotypů (postupů) při manipulaci s břemeny / pravidelné kurzy nácviku manipulace s nehybným a málo pohyblivým klientem	☐	☐	☐	☐	☐
povinné používání zvedáků nebo jiných pomůcek v případech organizací stanovených (např. vnitřním předpisem)	☐	☐	☐	☐	☐
zajištění dostatečného množství manipulačních pomůcek usnadňující manipulaci samotnému klientovi či ošetřujícímu personálu, aby je mohli zaměstnanci potřebně používat při manipulaci s klienty	☐	☐	☐	☐	☐
zajištění a praktické ukázky novinek v oblasti manipulačních pomůcek	☐	☐	☐	☐	☐
implementace technik fyzicky ulehčujících práci s klientem	☐	☐	☐	☐	☐
ergonomicky upravené pracoviště	☐	☐	☐	☐	☐
optimalizace pracovního prostředí	☐	☐	☐	☐	☐
dostatek zdravotnického a pomocného personálu	☐	☐	☐	☐	☐

Oblast 2 - jiná opatření (vypište):

	Opatření	1	2	3	4	5
1		☐	☐	☐	☐	☐
2		☐	☐	☐	☐	☐
3		☐	☐	☐	☐	☐
4		☐	☐	☐	☐	☐
5		☐	☐	☐	☐	☐

Oblast 3: podpora osobní bezpečnosti

Pomocí pětistupňové škály, kde 1 = NEDŮLEŽITÉ a 5 = VELMI DŮLEŽITÉ prosím zhodnoťte, nakolik jsou dle Vás důležitá uvedená opatření pro bezpečnou práci v organizacích poskytujících pobytové sociální služby pro podporu osobní bezpečnosti.

Oblast 3

	1	2	3	4	5
společná diskuse pracovníků podporující zvýšení znalosti očekávaného chování klienta	☐	☐	☐	☐	☐
system hlášení, zaznamenávání násilných incidentů ze strany klientů, rodinných příslušníků nebo třetích stran, průběžné vyhodnocování	☐	☐	☐	☐	☐
informování klientů a v případě zájmu i jejich příbuzných o péči, léčbě, aktivitách a pravidlech služby nejen před přijetím, ale i během pobytu uživatele včetně postupu podávání stížností a podnětů	☐	☐	☐	☐	☐
průběžné vzdělávání ohledně žádoucí reakce / příprava na agresivní chování klientů	☐	☐	☐	☐	☐
nastavený proces okamžité pomoci v případě krizové situace a jeho znalost pracovníky	☐	☐	☐	☐	☐
posílení množství a odbornosti pracovníků v zařízení s ohledem na umístění uživatelů s problémovým chováním	☐	☐	☐	☐	☐
znalost únikových cest v zařízení	☐	☐	☐	☐	☐
znalost informací (záznam) o pohybu pracovníka, jeho přibližném časovém rozvrhu	☐	☐	☐	☐	☐
adekvátní oděv	☐	☐	☐	☐	☐
adekvátní vzhled	☐	☐	☐	☐	☐
dodržování bezpečného odstupu	☐	☐	☐	☐	☐
vytváření příležitostí pro klienty k zapojení do smysluplných aktivit, které zahrnují možnost volby a pocit z úspěšného splnění úkolu	☐	☐	☐	☐	☐

Oblast 3 - jiná opatření (vypište):

Opatření	1	2	3	4	5

1		☐	☐	☐	☐	☐
2		☐	☐	☐	☐	☐
3		☐	☐	☐	☐	☐
4		☐	☐	☐	☐	☐
5		☐	☐	☐	☐	☐

Oblast 4: eliminace epidemických epizod

Pomocí pětistupňové škály, kde 1 = NEDŮLEŽITÉ a 5 = VELMI DŮLEŽITÉ prosím zhodnoťte, nakolik jsou dle Vás důležitá uvedená opatření pro bezpečnou práci v organizacích poskytujících pobytové sociální služby pro eliminaci epidemických epizod.

Oblast 4

	1	2	3	4	5
omezení pohybu ostatních, neizolovaných pacientů na exponovaném oddělení	☐	☐	☐	☐	☐
omezení skupinových aktivit	☐	☐	☐	☐	☐
zvýšená hygiena rukou prováděná správnou technikou, ve správných indikacích, za použití účinných přípravků	☐	☐	☐	☐	☐
vyločení personálu s příznaky gastroenteritidy z přípravy a distribuce stravy, a to minimálně na 48 hodin po odeznění potíží	☐	☐	☐	☐	☐
při vstupu na izolační pokoj použití (personál) osobních ochranných (pracovních) prostředků v souladu s kontaktními a standardními opatřeními k minimalizaci rizika nezáměrné kontaminace – ochranný plášť a rukavice	☐	☐	☐	☐	☐
provádění úklidu a desinfekci izolačních pokojů za použití přípravků s deklarovanou účinností proti virům či bakteriím	☐	☐	☐	☐	☐
zvýšení frekvence úklidu a dezinfekce během epidemické epizody	☐	☐	☐	☐	☐
nevytváření na izolačních pokojích nadbytečných zásob pomůcek k ošetřování pacientů a lůžkovin	☐	☐	☐	☐	☐
nastavení a dodržování postupů pro personál, který má symptomy svědčící pro virovou či bakteriální infekci	☐	☐	☐	☐	☐
přítomnost na oddělení pouze personálu nezbytného pro zajištění péče (s doporučením vyloučit studenty, dobrovolníky, apod.)	☐	☐	☐	☐	☐
adekvátní informování návštěvníků o situaci na oddělení	☐	☐	☐	☐	☐

Oblast 4 - jiná opatření (vypište):

	Opatření	1	2	3	4	5
1		☐	☐	☐	☐	☐
2		☐	☐	☐	☐	☐
3		☐	☐	☐	☐	☐
4		☐	☐	☐	☐	☐
5		☐	☐	☐	☐	☐

Oblast 5: eliminace poranění

Pomocí pětistupňové škály, kde 1 = NEDŮLEŽITÉ a 5 = VELMI DŮLEŽITÉ prosím zhodnoťte, nakolik jsou dle Vás důležitá uvedená opatření pro bezpečnou práci v organizacích poskytujících pobytové sociální služby pro eliminaci poranění.

Oblast 5

	1	2	3	4	5
opakované informování zaměstnanců o možných rizicích (bodných) poranění	☐	☐	☐	☐	☐
vyloučení používání těch předmětů, které nejsou k úkonu nezbytně nutné	☐	☐	☐	☐	☐
zavedení bezpečných postupů při používání a likvidaci ostrých zdravotnických prostředků a pomůcek	☐	☐	☐	☐	☐
bezpečné ukládání ostrého odpadu do označených, pevnostěnných, nepropíchnutelných obalů	☐	☐	☐	☐	☐
likvidace jednorázových stříkaček a jehel bez ručního oddělování	☐	☐	☐	☐	☐
zákaz vracení krytů na použité jehly,	☐	☐	☐	☐	☐
(správné) používání osobních ochranných pracovních prostředků v rozsahu, jaký určuje výkon a s ním spojené riziko	☐	☐	☐	☐	☐
evidence a analýza „skorochyb“ (vyhodnocování situací, které „skoro“ vedly ke vzniku poranění)	☐	☐	☐	☐	☐

Oblast 5 - jiná opatření (vypište):

	Opatření	1	2	3	4	5
1		☐	☐	☐	☐	☐
2		☐	☐	☐	☐	☐
3		☐	☐	☐	☐	☐
4		☐	☐	☐	☐	☐
5		☐	☐	☐	☐	☐

Tento projekt je realizován v rámci oblasti prevence rizik vzniku poškození zdraví zaměstnanců následkem pracovního úrazu nebo nemoci z povolání financovaných z příspěvku podle § 320a písm. b) zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů v roce 2022.